Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

►B РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 184/2005 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 12 януари 2005 година

относно статистиката на Общността относно платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции

(ОВ L 35, 8.2.2005 г., стр. 23)

Изменен със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►M1	Регламент (ЕО) № 602/2006 на Комисията от 18 април 2006 година	L 106	10	19.4.2006 г.
►M2	Регламент (ЕО) № 1137/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година	L 311	1	21.11.2008 г.
►M3	Регламент (ЕО) № 707/2009 на Комисията от 5 август 2009 година	L 204	3	6.8.2009 г.
►M4	Регламент (ЕС) № 555/2012 на Комисията от 22 юни 2012 година	L 166	22	27.6.2012 г.
►M5	изменен с регламент (ЕС) № 519/2013 на Комисията от 21 февруари 2013 година	L 158	74	10.6.2013 г.
►M6	Регламент (ЕС) 2016/1013 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година	L 171	144	29.6.2016 г.

▼B

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 184/2005 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 12 януари 2005 година

относно статистиката на Общността относно платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 285, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка съгласно член 105, параграф 4 от Договора ([1]),

като действат в съответствие с процедурата, посочена в член 251 от Договора ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Договорът изисква Комисията да представя на Съвета доклади, за да му даде възможност да следи икономическото развитие във всяка една държава-членка и в Общността, както и последователността на икономическата политика с някои широки насоки.

(2) Съгласно Договора, Комисията трябва да дава предложения на Съвета за изпълнение на общата търговска политика, а Съветът трябва да упълномощи Комисията да започне необходимите преговори.

(3) Изпълнението и прегледът на търговските споразумения, включително и на Общото споразумение по търговия с услуги (GATS) ([3]) и Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (TRIPs) ([4]), както и текущите и бъдещи преговори, изискват наличие на съответната статистическа информация.

(4) Регламент (ЕО) № 2223/96 на Съвета от 25 юни 1996 г. относно Европейската система за национални и регионални сметки в Общността (ESA 95) ([5]) предвижда отправни рамки за общите стандарти, дефиниции, класификации и счетоводни правила за съставяне на финансови отчети от държавите-членки за статистическите нужди на Общността, за да се получат сравними резултати между държавите-членки.

([1]) ОВ C 296, 6.12.2003 г., стр. 5.
([2]) Становище на Европейския парламент от 30 март 2004 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*) и Решение на Съвета от 13 декември 2004 г.
([3]) ОВ L 336, 23.12.1994 г., стр. 191.
([4]) ОВ L 336, 23.12.1994 г., стр. 214.
([5]) ОВ L 310, 30.11.1996 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1276/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 180, 18.7.2003 г., стр. 1).

▼B

(5) Планът за действие относно статистическите изисквания на Икономическия и паричен съюз, представен на Съвета през септември 2000 г. и отчети III, IV и V за извършената работа, също подкрепени от Съвета, предписват тримесечни европейски финансови отчети от институционалния сектор в рамките на 90 дни. Своевременното представяне на данните за тримесечните платежни баланси е предпоставка за съставяне на тези тримесечни европейски финансови отчети.

(6) Регламент (ЕО, Евратом) № 58/97 на Съвета от 20 декември 1996 г. относно структурната бизнес статистика ([1]), утвърждава обща рамка за събиране, съставяне, предаване и оценка на статистически данни на Общността за структурата, дейността, конкурентоспособността и производителността на предприятията в Общността и определя характеристики, които трябва да бъдат събирани в тази област.

(7) Регламентът (ЕО) № 2560/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2001 г. относно трансграничните плащания в евро ([2]) повлия директно върху събирането на статистически материали; повишаването на прага, предписан в този регламент би оказало значително въздействие върху отчетната тежест на гаранциите и качеството на статистиката на платежния баланс на държавите-членки, особено в държавите-членки със системи за събиране, базирани върху населените места.

(8) Наръчникът за платежния баланс на Международния валутен фонд, Насоките на Европейската централна банка (ЕЦБ) от 2 май 2003 г. относно изискванията за статистическо отчитане на европейската централна банка в областта на платежния баланс и статистиката на позициите на международните инвестиции и шаблона на международните резерви ([3]), Наръчникът на ООН за статистика на международната търговия с услуги и Критериите на ОИСР за дефиниция на преки чуждестранни инвестиции определят съвместно общите правила за съставяне на статистика за платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции.

(9) В областта на статистиката на платежния баланс ЕЦБ и Комисията координират както подобава работата по въпросите на съставянето. Настоящият регламент определя по-специално статистическата информация, необходима на Комисията от държавите-членки, за да представи статистически данни на Общността за платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции. С цел съставяне и разпространение на тази статистика на Общността, Комисията и държавите-членки се консултират помежду си по въпроси, засягащи качеството на представените данни и разпространението им.

([1]) ОВ L 14, 17.1.1997 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1).
([2]) ОВ L 344, 28.12.2001 г., стр. 13.
([3]) ОВ L 131, 28.5.2003 г., стр. 20.

▼B

(10) Регламент (Евратом, ЕИО) № 1588/90 на Съвета от 11 юни 1990 г. за предоставяне на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности ([1]) предвижда да не могат да се използват националните правила за поверителна статистика за предотвратяване предаването на поверителна статистика на органа на Общността (Евростат), когато законодателен акт на Общността, регулиращ статистиката на Общността, предвижда предаването на такива данни.

(11) Регламент (ЕО) № 2533/98 на Съвета от 23 ноември 1998 г. относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка ([2]) предписва режим на поверителност, валиден за поверителната статистическа информация, предавана на ЕЦБ.

(12) Изготвянето на специфична статистика за Общността се регулира от правилата, определени в Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета от 17 февруари 1997 г. относно статистиката на Общността ([3]).

(13) Съществува явна необходимост да се изготвя статистика на Общността за платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции, която да следва общи стандарти за качество на статистиката.

(14) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно създаването на общи стандарти за качество на статистиката за изготвяне на сравнима статистика за платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции, не може да бъде постигната задоволително от държавите-членки и следователно ще бъде постигната по-добре на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, както се посочва в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, както е предписан в този член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

(15) За да се гарантира изпълнението на задълженията, посочени в настоящия регламент, националните институции, отговорни за събирането на данни в държавите-членки, може да трябва да получат достъп до източниците на административни данни, като например бизнес регистрите на други публични институции, както и до други бази данни, съдържащи информация за трансгранични сделки и позиции, когато тези данни са необходими за изготвяне на статистика на Общността.

(16) Необходимите мерки за изпълнение на настоящия регламент трябва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ([4]),

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

([1]) ОВ L 151, 15.6.1990 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1882/2003.
([2]) ОВ L 318, 27.11.1998 г., стр. 8.
([3]) ОВ L 52, 22.2.1997 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1882/2003.
([4]) ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

▼B

Член 1

Предмет

Настоящият регламент установява обща рамка за системно изготвяне на статистика на Общността за платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции.

Член 2

Представяне на данни

1. Държавите-членки представят на Комисията (Евростат) данни за платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции, както се посочва в приложение I. Данните отговарят на определението в приложение II.

2. Държавите-членки представят данни на Комисията (Евростат) в съответствие с крайните срокове, посочени в приложение I.

▼M6

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 10, когато поради причини, свързани с икономически или технически промени, е необходимо да се актуализират нивата на географска разбивка, нивата на разбивка по институционални сектори и нивата на разбивка по икономическа дейност, посочени в таблици 6, 7 и 8 от приложение I, при условие че тези актуализации не засягат отчетната тежест и не променят приложимата базова концептуална рамка.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 10, когато е необходимо да бъдат премахнати или занижени някои изисквания относно потоците данни в приложение I, при условие че това премахване или занижаване на изисквания не намалява качеството на статистическите данни, изготвяни в съответствие с настоящия регламент.

При упражняването на тези правомощия Комисията гарантира, че делегираните актове не водят до налагането на значителна допълнителна тежест за държавите членки или за респондентите.

Освен това Комисията надлежно обосновава действията, предвидени в тези делегирани актове, като взема предвид, когато е приложимо, разходната ефективност, включително тежестта за респондентите и разходите за изготвяне в съответствие с член 14, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([1]).

▼B

Член 3

Източници на данни

1. Държавите-членки събират необходимата информация съгласно настоящия регламент, като използват всички източници, които сметнат за нужни и подходящи. Те могат да включват източници на административни данни, като например бизнес регистри.

([1]) Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1101/2008 за предоставянето на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности, на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността и на Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета за създаване на Статистически програмен комитет на Европейските общности (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164).

▼B

2. Физическите и юридически лица, от които се иска да предоставят информация, при предоставянето ѝ се съобразяват с крайните срокове и дефинициите, посочени от националните институции, отговарящи за събирането на данни в държавите-членки в съответствие с настоящия регламент.

3. Когато събирането на необходимите данни е невъзможно срещу разумни разходи, могат да се изпратят най-добрите прогнозни данни (включително нулевите стойности).

▼M6

Член 4

Критерии за качество и доклади

1. За целите на настоящия регламент към изпращаните съгласно член 5 от настоящия регламент данни се прилагат критериите за качество, установени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

2. Държавите членки предоставят на Комисията (Евростат) доклад за качеството на изпращаните данни (наричан по-долу „доклад за качеството“).

3. При прилагането на посочените в параграф 1 критерии за качество към данните, попадащи в обхвата на настоящия регламент, формата, структурата и периодичността на докладите за качеството се определят от Комисията чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2.

4. Комисията (Евростат) извършва оценка на качеството на изпращаните данни въз основа на подходящ анализ на докладите за качеството с помощта на Комитета на Европейската статистическа система, посочен в член 11, параграф 1, и изготвя и публикува доклад относно качеството на европейските статистически данни, попадащи в обхвата на настоящия регламент. Този доклад се представя на Европейския парламент и Съвета за сведение.

5. Държавите членки съобщават на Комисията (Евростат) за всички основни методологически или други промени, които биха могли да повлияят върху изпращаните данни, не по-късно от три месеца след като започне прилагането на такава промяна. Комисията уведомява Европейския парламент и другите държави членки за такива съобщения.

Член 5

Потоци данни

1. Изготвяната статистика се групира за изпращане на Комисията (Евростат) по следните потоци данни:

а) месечна статистика за платежния баланс;

б) тримесечна статистика за платежния баланс;

в) международна търговия с услуги;

г) потоци на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ);

д) позиции на ПЧИ.

▼**M6**

2. Комисията (Евростат) и държавите членки, като действат в сътрудничество със съответните международни партньори, разработват подходяща методология за съставяне на статистика за ПЧИ въз основа на концепцията за крайния собственик, в допълнение към принципа на непосредствения пряк инвеститор, и статистика за ПЧИ при разграничаване на ПЧИ „на зелено“ от придобиванията на съществуващи предприятия.

3. До 20 юли 2018 г. Комисията (Евростат) въвежда пилотни проучвания, които да се извършват от държавите членки във връзка с годишната статистика за ПЧИ въз основа на концепцията за крайния собственик и статистика за ПЧИ при разграничаване на ПЧИ „на зелено“ от придобиванията на съществуващи предприятия. Целта на тези проучвания е да се установят условията, включително методологическата рамка, за въвеждането на ново събиране на данни във връзка с годишната статистика за ПЧИ, и да се направи оценка на разходите за съответното събиране на данни, на предполагаемото качество на статистиката, както и на съпоставимостта между отделните държави.

4. С цел да се улесни извършването на проучванията, посочени в параграф 3, Съюзът може да предостави финансова подкрепа на държавите членки под формата на безвъзмездни средства съгласно Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета ([1]).

5. До 20 юли 2019 г. Комисията (Евростат) изготвя доклад за резултата от проучванията, посочени в параграф 3. Този доклад се изпраща на Европейския парламент и на Съвета и в него, ако е целесъобразно, се набелязват останалите условия, които трябва да бъдат изпълнени за разработване на посочената в параграф 2 методология.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 10 с цел удължаване с 12 месеца на установения в параграф 5 от настоящия член краен срок за представяне на доклада, ако с изготвената от Комисията оценка на посочените в същия параграф проучвания се констатира, че е целесъобразно да бъдат набелязани останалите условия.

При упражняването на тези правомощия Комисията гарантира, че делегираните актове не водят до налагането на значителна допълнителна тежест за държавите членки или за респондентите.

Освен това Комисията надлежно обосновава действията, предвидени в тези делегирани актове, като взема предвид, когато е приложимо, разходната ефективност, включително тежестта за респондентите и разходите за изготвяне в съответствие с член 14, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

7. Не по-късно от 12 месеца след датата на изготвянето на посочения в параграф 5 доклад Комисията, когато е целесъобразно и в зависимост по-специално от изготвената от нея оценка на резултатите от посочените в параграф 3 пилотни проучвания, прави предложение за изменение на настоящия регламент с цел определяне на методологическите изисквания и на изискванията относно данните по отношение на годишната статистика за ПЧИ, въз основа на концепцията за крайния собственик и на годишната статистика за ПЧИ при разграничаване на ПЧИ „на зелено“ от придобиванията на съществуващи предприятия.

([1]) Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

▼B

Член 6

Отчетен период и периодичност

Държавите-членки съставят потоците данни съгласно съответен първи отчетен период и периодичност, както са предписани в приложение I.

Член 7

Предаване на данните

Държавите-членки предават на Комисията (Евростат) данните, изисквани съгласно настоящия регламент, като следват формата и процедурата, определени от Комисията в съответствие с процедурата, посочена в член 11, параграф 2.

Член 8

Предаване и обмен на поверителни данни

1. Независимо от правилата предписани в член 5, параграф 4 от Регламент (Евратом, ЕИО) № 1588/90, може да се наложи предаване на поверителни данни между Евростат и ЕЦБ, ако е необходимо това да осигури последователност между данните за платежния баланс на Европейския съюз и тези за икономическата територия на държавите-членки, приели единната валута.

2. Параграф 1 се прилага, при условие че ЕЦБ вземе надлежно под внимание принципите, определени в член 10 от Регламент (ЕО) № 322/97 и спазва условията, предписани в член 14 от същия регламент.

3. Между държавите-членки се разрешава обмен на поверителни данни, както се посочва в член 13 от Регламент (ЕО) № 322/97, когато този обмен е необходим за запазване качеството на данните за платежния баланс на Европейския съюз.

Държавите-членки, получаващи поверителни данни от други държави-членки, третират тази информация поверително.

▼M6

Член 9

Разпространение

1. Комисията (Евростат) разпространява европейската статистика, съставена съгласно настоящия регламент, с подобна периодичност като посочената в приложение I. Тази статистика се публикува на интернет страницата на Комисията (Евростат).

2. В съответствие с член 18 от Регламент (ЕО) № 223/2009 и без да се засяга защитата на статистическата поверителност, държавите членки и Комисията (Евростат) осигуряват разпространението на данните и метаданните, изисквано по настоящия регламент, и точната методология, използвана за изготвянето им.

▼M6

Член 10

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 2, параграф 3 и член 5, параграф 6, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 19 юли 2016 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 2, параграф 3 и член 5, параграф 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, предвидени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([1]).

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 2, параграф 3 и член 5, параграф 5, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражение в срок от три месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 11

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета на Европейската статистическа система, създаден с Регламент (ЕО) № 223/2009. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([2]).

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

([1]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

([2]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

▼M6

Член 12

Доклади относно изпълнението

Не по-късно от 28 февруари 2018 г. и веднъж на всеки пет години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно изпълнението на настоящия регламент.

В доклада по-специално:

а) се оценява качеството на данните за платежния баланс, международната търговия с услуги и ПЧИ;

б) се дава оценка на ползите за Съюза, държавите членки и доставчиците и потребителите на статистическата информация от представените статистически данни спрямо направените разходи;

в) се определят областите, в които е възможно да се постигне подобрение, и измененията, считани за необходими с оглед на получените резултати.

Член 12а

Сътрудничество с други комитети

В съответствие с Решение 2006/856/ЕО на Съвета [1] Комисията изисква становището на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс, създаден с посоченото решение, по всички въпроси, попадащи в областта на компетентност на този комитет.

▼B

Член 13

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

[1] Решение 2006/856/ЕО на Съвета от 13 ноември 2006 г. за създаване на Комитет по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс (ОВ L 332, 30.11.2006 г., стр. 21).

▼M4

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Таблица 1

Месечен платежен баланс

Краен срок: 44-тия календарен ден след края на отчетния период
Периодичност: месечно
Първи отчетен период: април 2014 г.

	Кредит	Дебит	Салдо
1. **Текуща сметка**			
Стоки	Ниво 3	Ниво 3	
Услуги	Ниво 3	Ниво 3	
Първичен доход			
Компенсации на наетите лица	Ниво 3	Ниво 3	
Инвестиционен доход			
Преки инвестиции			
Собствен капитал	Ниво 3	Ниво 3	
В т. ч.: реинвестирана печалба по резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Дългови инструменти	Ниво 3	Ниво 3	
Портфейлни инвестиции			
Собствен капитал и акции на инвестиционни фондове	Ниво 3	Ниво 1	
Дългови ценни книжа	Ниво 3	Ниво 1	
Други инвестиции	Ниво 3	Ниво 3	
В т.ч.: Лихва	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Резервни активи	Ниво 3	Ниво 3	
В т.ч.: Лихва	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Друг първичен доход	Ниво 3	Ниво 3	
Вторичен доход	Ниво 3	Ниво 3	
2. **Капиталова сметка**			
Капиталова сметка	Ниво 3	Ниво 3	
	Нето придобиване на финансови активи	Нето натрупване на пасиви	Нето
3. **Финансова сметка**			
Преки инвестиции			
Собствен капитал по резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Дългови инструменти по резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Портфейлни инвестиции			
Собствен капитал и акции на инвестиционни фондове			
По резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])	Ниво 1 ([1])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])		
Дългови ценни книжа			
Краткосрочни			
По резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])	Ниво 1 ([1])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])		
Дългосрочни			
По резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])	Ниво 1 ([1])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])		
Финансови деривати (различни от резерви) и опции върху акции на наетите лица			Ниво 2 ([1])
Други инвестиции			
По резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
В т.ч.: Валута и депозити	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Резервни активи			
Монетарно злато			
Злато под формата на златни кюлчета	Ниво 1 ([1])		
Сметки за неразпределено злато	Ниво 1 ([1])		
Специални права на тираж (СПТ)	Ниво 1 ([1])		
Резервна позиция при Международния валутен фонд (МВФ)	Ниво 1 ([1])		
Други резервни активи			
Валута и депозити			
Вземания от органи на паричната политика, МВФ и Банката за международни разплащания (БМР)	Ниво 1 ([1])		
Вземания от други лица (банки)	Ниво 1 ([1])		
Ценни книжа			
Дългови ценни книжа			
Краткосрочни	Ниво 1 ([1])		
Дългосрочни	Ниво 1 ([1])		
Собствен капитал и акции на инвестиционни фондове	Ниво 1 ([1])		
Финансови деривати (нето)	Ниво 1 ([1])		
Други вземания	Ниво 1 ([1])		

([1]) Не е задължително за държавите-членки, които не участват в паричния съюз.

▼M4

Таблица 2

Тримесечен платежен баланс и международна инвестиционна позиция

▼M6

Периодичност: на тримесечие
Първи отчетен период: първото тримесечие на 2014 г.
Краен срок: T + 85 от 2014 до 2016 г.; T + 82, считано от 2017 г. ([2])

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
A. **Текуща сметка**			
Стоки	Ниво 4	Ниво 4	
Търговия със стоки на база платежен баланс	Ниво 3	Ниво 3	
Нетен износ на стоки за препродажба	Ниво 3		
Стоки, придобити при препродажба (отрицателен кредит)	Ниво 3		
Стоки, продадени при препродажба	Ниво 3		
Немонетарно злато	Ниво 3	Ниво 3	
Дейности, свързани с търговската марка — корекция за квазитранзитна търговия	Ниво 4	Ниво 4	
Услуги	Ниво 4	Ниво 4	
Производствени услуги с материали за влагане, притежавани от други	Ниво 4	Ниво 4	
Услуги по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде	Ниво 4	Ниво 4	
Транспорт	Ниво 4	Ниво 4	
Пътувания	Ниво 4	Ниво 4	
Строителство	Ниво 4	Ниво 4	
Застрахователни и пенсионни услуги	Ниво 4	Ниво 4	
Финансови услуги	Ниво 4	Ниво 4	
Пряко таксувани услуги и други финансови услуги	Ниво 3	Ниво 3	
Косвено измерени услуги на финансовите посредници (FISIM)	Ниво 3	Ниво 3	
Такси за използване на интелектуална собственост, които не са включени другаде	Ниво 4	Ниво 4	
Далекосъобщителни, компютърни и информационни услуги	Ниво 4	Ниво 4	
Други бизнес услуги	Ниво 4	Ниво 4	
Услуги, свързани с научноизследователска и развойна дейност	Ниво 3	Ниво 3	

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Професионални и управленски консултантски услуги	Ниво 3	Ниво 3	
Технически услуги, услуги, свързани с търговията, и други бизнес услуги	Ниво 3	Ниво 3	
Персонални услуги, услуги в областта културата и услуги, свързани с отдиха и развлекателните дейности	Ниво 4	Ниво 4	
Стоки и услуги на държавното управление, които не са включени другаде	Ниво 4	Ниво 4	
Първичен доход			
Компенсации на наетите лица	Ниво 4	Ниво 4	
Инвестиционен доход			
Доход от преки инвестиции			
Собствен капитал	Ниво 4	Ниво 4	
Дивиденти и отчисления от доход на квазикорпоративните предприятия			
В предприятия с преки инвестиции	Ниво 3	Ниво 3	
В пряк инвеститор (обратно инвестиране)	Ниво 3	Ниво 3	
Между свързани предприятия	Ниво 3	Ниво 3	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Реинвестирана печалба	Ниво 4	Ниво 4	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Дългови инструменти	Ниво 4	Ниво 4	
В предприятия с преки инвестиции	Ниво 3	Ниво 3	
В пряк инвеститор (обратно инвестиране)	Ниво 3	Ниво 3	
Между свързани предприятия	Ниво 3	Ниво 3	
В т.ч.: Лихва			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Доход от портфейлни инвестиции			
Собствен капитал и акции на инвестиционни фондове	Ниво 4	Ниво 1	
Ценни книжа, свързани с дялово участие			
Дивиденти			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Акции на инвестиционни фондове			
Дивиденти			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		
Реинвестирана печалба			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		
Дългови ценни книжа			
Краткосрочни	Ниво 4	Ниво 1	
Лихва			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		
Дългосрочни	Ниво 4	Ниво 1	
Лихва			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		
Друг доход от инвестиции	Ниво 4	Ниво 4	
Отчисления от дохода на квазикорпоративните предприятия	Ниво 3	Ниво 3	
Лихва	Ниво 3	Ниво 3	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
В т. ч.: Лихви по специални права на тираж (СПТ)		Ниво 1	
В т. ч.: Лихва преди FISIM	Ниво 3	Ниво 3	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Инвестиционен доход на притежатели на полици в застрахователни и пенсионни схеми и стандартни гаранционни схеми	Ниво 3	Ниво 3	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Доход от резервни активи	Ниво 3		
В т.ч.: Лихва	Ниво 3		

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Друг първичен доход	Ниво 4	Ниво 4	
Държавно управление	Ниво 3	Ниво 3	
Данъци върху производството и вноса	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Данъци върху продуктите	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Други данъци върху производството	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Субсидии	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Субсидии за продукти	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Други субсидии за производство	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Рента	Ниво 3	Ниво 3	
Други сектори	Ниво 3	Ниво 3	
Данъци върху производството и вноса	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Данъци върху продуктите	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Други данъци върху производството	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Субсидии	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Субсидии за продукти	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Други субсидии за производство	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Рента	Ниво 3	Ниво 3	
Вторичен доход	Ниво 4	Ниво 4	
Държавно управление	Ниво 3	Ниво 3	
Текущи данъци върху дохода, имуществото и други	Ниво 3	Ниво 3	
Социалноосигурителни вноски	Ниво 3	Ниво 3	
Социални плащания	Ниво 3	Ниво 3	
Текущи трансфери в рамките на международното сътрудничество (D74)	Ниво 3	Ниво 3	
В т.ч.: по отношение на институциите на Съюза (с изключение на ЕЦБ)	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Разни текущи трансфери (D75)	Ниво 3	Ниво 3	

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Собствени ресурси на Съюза на базата на данък върху добавената стойност и брутния национален доход (D76)	Институции на Съюза	Институции на Съюза	
Други сектори	Ниво 3	Ниво 3	
Текущи данъци върху дохода, имуществото и други	Ниво 3	Ниво 3	
Социалноосигурителни вноски	Ниво 3	Ниво 3	
Социални плащания	Ниво 3	Ниво 3	
Нетни застрахователни премии по общо застраховане	Ниво 3	Ниво 3	
Обезщетения по общо застраховане	Ниво 3	Ниво 3	
Разни текущи трансфери (D75)	Ниво 3	Ниво 3	
В т. ч.: Лични трансфери между резидентни и нерезидентни домакинства	Ниво 3	Ниво 3	
В т.ч.: Парични преводи от работници	Ниво 4	Ниво 4	
Корекция за изменението на пенсионните права	Ниво 3	Ниво 3	

Б. **Капиталова сметка**

Капиталова сметка	Ниво 4	Ниво 4	
Брутно придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи	Ниво 3	Ниво 3	
Капиталови трансфери	Ниво 3	Ниво 3	
Държавно управление	Ниво 3	Ниво 3	
Данъци върху капитала	Ниво 3	Ниво 3	
Инвестиционни субсидии	Ниво 3	Ниво 3	
Други капиталови трансфери	Ниво 3	Ниво 3	
В т.ч.: Опрощаване на дълг	Ниво 3	Ниво 3	
Други сектори	Ниво 3	Ниво 3	
Данъци върху капитала	Ниво 3	Ниво 3	
Инвестиционни субсидии	Ниво 3	Ниво 3	
Други капиталови трансфери	Ниво 3	Ниво 3	
В т.ч.: Опрощаване на дълг	Ниво 3	Ниво 3	

▼M4

	Нето придобиване на финансови активи	Нето натрупване на пасиви	Нето
B. **Финансова сметка**			
Финансова сметка	Ниво 1	Ниво 1	
Преки инвестиции	Ниво 4	Ниво 4	
Собствен капитал	Ниво 4	Ниво 4	
Собствен капитал, освен реинвестирана печалба			
В предприятия с преки инвестиции	Ниво 3	Ниво 3	
В пряк инвеститор (обратно инвестиране)	Ниво 3	Ниво 3	
Между свързани предприятия	Ниво 3	Ниво 3	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Котирани	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Некотирани	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Други (напр. недвижими имоти)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Реинвестиране на печалба	Ниво 4	Ниво 4	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Дългови инструменти	Ниво 4	Ниво 4	
В предприятия с преки инвестиции	Ниво 3	Ниво 3	
В пряк инвеститор (обратно инвестиране)	Ниво 3	Ниво 3	
Между свързани предприятия	Ниво 3	Ниво 3	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	
Портфейлни инвестиции	Ниво 4	Ниво 1	
Собствен капитал и акции на инвестиционни фондове	Ниво 4	Ниво 1	
Ценни книжа, свързани с дялово участие			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
Котирани	Ниво 2 ([1])	Ниво 1 ([1])	
Некотирани	Ниво 2 ([1])	Ниво 1 ([1])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)			
Котирани	Ниво 2 ([1])		
Некотирани	Ниво 2 ([1])		

▼M4

	Нето придобиване на финансови активи	Нето натрупване на пасиви	Нето
Акции на инвестиционни фондове			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
В т.ч.: Реинвестиране на печалба	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		
В т.ч.: Реинвестиране на печалба	Ниво 2 ([1])		
Дългови ценни книжа			
Краткосрочни	Ниво 4	Ниво 1	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		
Дългосрочни	Ниво 4	Ниво 1	
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 1 ([4])	
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 ([1])		
Финансови деривати (различни от резерви) и опции върху акции на наетите лица			
По резидентен сектор (Сектор 2)			Ниво 3
Други инвестиции	Ниво 4	Ниво 4	
По резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 4	Ниво 4	
Други видове собствен капитал	Ниво 3	Ниво 3	
Валута и депозити			
По резидентен сектор (Сектор 2)			
Краткосрочни	Ниво 3	Ниво 3	
Дългосрочни	Ниво 3	Ниво 3	
Заеми			
По резидентен сектор (Сектор 2)			
Краткосрочни	Ниво 3, МВФ	Ниво 3, МВФ	
Дългосрочни	Ниво 3, МВФ	Ниво 3, МВФ	
Застрахователни и пенсионни схеми и стандартни гаранционни схеми			
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3	Ниво 3	

▼M4

	Нето придобиване на финансови активи	Нето натрупване на пасиви	Нето
Търговски кредити и аванси			
По резидентен сектор (Сектор 2)			
Краткосрочни	Ниво 3	Ниво 3	
Дългосрочни	Ниво 3	Ниво 3	
Други сметки за вземания/задължения			
По резидентен сектор (Сектор 2)			
Краткосрочни	Ниво 3	Ниво 3	
Дългосрочни	Ниво 3	Ниво 3	
Специални права на тираж		Ниво 1	
Резервни активи	Ниво 3		

Г. **Балансиращи статии**

Салдо по стоки и услуги			Ниво 4
Салдо по текущата сметка			Ниво 1
Нето предоставени (+) / нето получени (–) заеми (салдо по текущата и по капиталовата сметка)			Ниво 1
Нето предоставени (+) / нето получени (–) заеми (от финансовата сметка)			Ниво 1
Нето грешки и пропуски			Ниво 1

	Активи			Пасиви		
	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените
Е. **Д. Международна инвестиционна позиция**						
Финансова сметка	Ниво 1			Ниво 1		
Преки инвестиции	Ниво 4 ([3])			Ниво 4 ([3])		
Собствен капитал	Ниво 4 ([1])	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])	Ниво 4 ([1])	Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])
В предприятия с преки инвестиции	Ниво 2 ([1])			Ниво 2 ([1])		
В пряк инвеститор (обратно инвестиране)	Ниво 2 ([1])			Ниво 2 ([1])		

▼M4

	Активи			Пасиви		
	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените
Между свързани предприятия	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
Котирани	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
Некотирани	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
Други (напр. недвижими имоти)	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
Дългови инструменти	Ниво 4 (3)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 4 (3)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)
В предприятия с преки инвестиции	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
В пряк инвеститор (обратно инвестиране)	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
Между свързани предприятия	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		
Портфейлни инвестиции	Ниво 4 (3)			Ниво 1		
Собствен капитал и акции на инвестиционни фондове	Ниво 4 (3)			Ниво 1		
Ценни книжа, свързани с дялово участие						
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3 (3)			Ниво 1 (4)		
Котирани	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)
Некотирани	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)						
Котирани	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)			
Некотирани	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)			
Акции на инвестиционни фондове						
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)			
Дългови ценни книжа						
Краткосрочни	Ниво 4 (3)			Ниво 1		
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3 (3)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 1 (4)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)			

▼M4

	Активи			Пасиви		
	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените
По валута						
Евро	Ниво 2 (1)			Ниво 1 (1)		
Щатски долар	Ниво 2 (1)			Ниво 1 (1)		
Други валути	Ниво 2 (1)			Ниво 1 (1)		
Дългосрочни	Ниво 4 (3)			Ниво 1		
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3 (3)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 1 (4)	Ниво 1 (1)	Ниво 1 (1)
С обратно изкупуване, дължимо след една година или по-рано				Ниво 1 (1)		
С обратно изкупуване, дължимо след повече от една година				Ниво 1 (1)		
По сектор на емитента в държавата партньор (Сектор 2)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)			
С обратно изкупуване, дължимо след една година или по-рано	Ниво 2 (1)					
С обратно изкупуване, дължимо след повече една година	Ниво 2 (1)					
По валута						
Евро	Ниво 2 (1)			Ниво 1 (1)		
Щатски долар	Ниво 2 (1)			Ниво 1 (1)		
Други валути	Ниво 2 (1)			Ниво 1 (1)		

▼M6

Финансови деривати (различни от резерви) и опции върху акции на наетите лица	Ниво 2 (1)			Ниво 2 (1)		Ниво 2 (1)
По резидентен сектор (Сектор 2)						

▼M4

Други инвестиции	Ниво 4 (3)			Ниво 4 (3)		
По резидентен сектор (Сектор 1)	Ниво 4 (3)			Ниво 4 (3)		
По резидентен сектор (Сектор 2)		Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)		Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)
Други видове собствен капитал	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)	Ниво 2 (1)
Валута и депозити	Ниво 4 (3)	Ниво 2 (1)		Ниво 4 (3)	Ниво 2 (1)	
По резидентен сектор (Сектор 2)						
Краткосрочни	Ниво 3 (3)			Ниво 3 (3)		
Дългосрочни	Ниво 3 (3)			Ниво 3 (3)		
Заеми	Ниво 4 (3)	Ниво 2 (1)		Ниво 4 (3)	Ниво 2 (1)	

▼M4

	Активи			Пасиви		
	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените	Позиции	Преоценки поради промени на валутния курс	Преоценки поради други промени в цените
По резидентен сектор (Сектор 2)						
Краткосрочни	Ниво 3 ([3]), МВФ			Ниво 3 ([3]), МВФ		
Дългосрочни	Ниво 3 ([3]), МВФ			Ниво 3 ([3]), МВФ		
Застрахователни и пенсионни схеми и стандартни гаранционни схеми		Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])		Ниво 2 ([1])	Ниво 2 ([1])
По резидентен сектор (Сектор 2)	Ниво 3 ([3])			Ниво 3 ([3])		
Търговски кредити и аванси	Ниво 4 ([3])	Ниво 2 ([1])		Ниво 4 ([3])	Ниво 2 ([1])	
По резидентен сектор (Сектор 2)						
Краткосрочни	Ниво 3 ([3])			Ниво 3 ([3])		
Дългосрочни	Ниво 3 ([3])			Ниво 3 ([3])		
Други сметки за вземания/задължения		Ниво 2 ([1])			Ниво 2 ([1])	
По резидентен сектор (Сектор 2)						
Краткосрочни	Ниво 3 ([3])			Ниво 3 ([3])		
Дългосрочни	Ниво 3 ([3])			Ниво 3 ([3])		
Специални права на тираж				Ниво 1	Ниво 1 ([1])	

([1]) Не е задължително за държавите-членки, които не участват в паричния съюз.
([2]) ►M6 Преминаването към T + 82 не е задължително за държави членки, които не участват в паричния съюз. ◄
([3]) Географската разбивка е задължителна за държавите-членки, които не участват в паричния съюз, от 2019 г. нататък.
([4]) Разбивката по институционални сектори на ниво 1 (Сектор 1), но не и Сектор 2, е задължителна за държавите-членки, които не участват в паричния съюз.

Таблица 3

Международна търговия с услуги

Краен срок: T + 9 месеца
Периодичност: годишно
Първи отчетен период: 2013 г.

	Кредит	Дебит	Салдо
Компенсации на наетите лица	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Лични трансфери	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Парични преводи от работници	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
УСЛУГИ	Ниво 6	Ниво 6	Ниво 6
Производствени услуги с материали за влагане, притежавани от други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Услуги по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Морски транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пътнически морски транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Товарен морски транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Въздушен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пътнически въздушен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Товарен въздушен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други видове транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пътници	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Товари	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Разширена класификация за „Други видове транспорт“			
Космически транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Железопътен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пътнически железопътен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Товарен железопътен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Автомобилен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пътнически автомобилен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Товарен автомобилен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Вътрешен воден транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пътнически вътрешен воден транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Товарен вътрешен воден транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Тръбопроводен транспорт	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пренос на електрическа енергия	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други спомагателни и съпътстващи транспортни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пощенски и куриерски услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пътувания			
Пътувания със стопанска цел	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Придобиване на стоки и услуги от погранични, сезонни и други краткосрочно заети работници	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други пътувания със стопанска цел	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Частни пътувания	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Разходи, свързани със здравето	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Разходи, свързани с образование	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други частни пътувания	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Строителство	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Строителство в чужбина	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Строителство в отчитащата икономика	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Застрахователни и пенсионни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пряко застраховане	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Животозастраховане	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Застраховане на товари	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други видове пряко застраховане	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Презастраховане	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Спомагателни услуги при презастраховане	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пенсионни услуги и стандартни гаранционни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пенсионни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Стандартни гаранционни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Финансови услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Пряко таксувани услуги и други финансови услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Косвено измерени услуги на финансовите посредници (FISIM)	Ниво 3	Ниво 3	Ниво 3
Такси за използване на интелектуална собственост, които не са включени другаде	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Далекосъобщителни, компютърни и информационни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Далекосъобщителни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Компютърни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Информационни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Услуги на информационни агенции	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други информационни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други бизнес услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Услуги, свързани с научноизследователска и развойна дейност	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Дейност, извършвана системно с цел повишаване на познанията	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Предоставяне на индивидуално съобразени и стандартни услуги, свързани с НИРД	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Продажба на права на собственост, произтичащи от НИРД	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

▼M4

	Кредит	Дебит	Салдо
Други	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Професионални и управленски консултантски услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Правно, счетоводно, управленско консултиране и връзки с обществеността	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Правни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Консултантски услуги, свързани със счетоводство, одит и данъци	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Консултантски услуги по управление и стопанска дейност и връзки с обществеността	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Реклама, пазарни проучвания и проучване на общественото мнение	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Технически услуги, услуги, свързани с търговия, и други бизнес услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Архитектурни, инженерни, научни и други технически услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Архитектурни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Инженерни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Научни и други технически услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Преработване на отпадъци и пречистване, селскостопански услуги и услуги, свързани с минното дело	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
В т. ч.: Преработване на отпадъци и пречистване	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Услуги, свързани с оперативен лизинг	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Услуги, свързани с търговия	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други бизнес услуги, които не са включени другаде	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Персонални услуги, услуги в областта на културата и услуги, свързани с отдиха и развлекателната дейност	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Аудиовизуални и свързани с тях услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други персонални услуги, услуги в областта на културата и услуги, свързани с отдиха и развлекателната дейност	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Здравни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Образователни услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Услуги, свързани с културното наследство и отдиха	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други персонални услуги	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Стоки и услуги на държавното управление, които не са включени другаде	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Посолства и консулства	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Военни поделения и агенции	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Други стоки и услуги на държавното управление	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

▼M4

Таблица 4

Операции с преки чуждестранни инвестиции (включително доход)

Таблица 4.1 Финансови операции с преки инвестиции

Краен срок T+9 месеца
Периодичност годишно
Първи отчетен период 2013 г.

	Нето	Нето придобиване на финансови активи	Нето натрупване на пасиви
ВСИЧКИ РЕЗИДЕНТНИ ЕДИНИЦИ			
▼M6			
Преки инвестиции в чужбина (DIA) — Операции	Ниво 6	**Ниво 6** (2)	**Ниво 6** (2)
▼M4			
DIA Собствен капитал, освен реинвестирана печалба	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Собствен капитал, освен реинвестирана печалба (с изключение на собствения капитал между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Собствен капитал, освен реинвестирана печалба между свързани предприятия (UCP е резидент на отчитащата държава [UCP — крайна контролираща институционална единица])	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Реинвестиране на печалба	Ниво 5	Ниво 5	
DIA Дългови инструменти	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Дългови инструменти (с изключение на дълг между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Дългови инструменти между свързани предприятия (UCP е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
▼M6			
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE) — Операции	Ниво 6	**Ниво 6** (2)	**Ниво 6** (2)
▼M4			
DIRE Собствен капитал, освен реинвестирана печалба	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Собствен капитал, освен реинвестирана печалба (с изключение на собствения капитал между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Собствен капитал, освен реинвестирана печалба между свързани предприятия (UCP не е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
В т.ч.: UCP е резидент на друга държава от еврозоната	Ниво 5		
UCP е резидент на ЕС, но извън еврозоната	Ниво 5		
UCP не е резидент на ЕС	Ниво 5		
DIRE Реинвестиране на печалба	Ниво 5		Ниво 5
DIRE Дългови инструменти	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Дългови инструменти (с изключение на дълг между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Дългови инструменти между свързани предприятия (UCP не е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

▼M4

	Нето	Нето придобиване на финансови активи	Нето натрупване на пасиви
В т.ч.: UCP е резидент на друга държава от еврозоната	Ниво 5		
UCP е резидент на ЕС, но извън еврозоната	Ниво 5		
UCP не е резидент на ЕС	Ниво 5		
РЕЗИДЕНТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ СЪС СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ			
Преки инвестиции в чужбина (DIA) — Операции (1)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE) — Операции (1)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

(1) Задължително от отчетната 2015 г. нататък.
►M6 (2) Ниво 6: Ниво 6 в получер шрифт е задължително от 2015 г. нататък. ◄

Таблица 4. 2 Доход от преки инвестиции

Краен срок: T+9 месеца
Периодичност: годишно
Първи отчетен период: 2013 г.

	Салдо	Кредит	Дебит
ВСИЧКИ РЕЗИДЕНТНИ ЕДИНИЦИ			
▼M6			
Преки инвестиции в чужбина (DIA) — Доход	Ниво 6	**Ниво 6** (2)	**Ниво 6** (2)
▼M4			
DIA Дивиденти	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Дивиденти (с изключение на дивиденти между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Дивиденти между свързани предприятия (UCP е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Реинвестирана печалба	Ниво 5	Ниво 5	
DIA Доход от дълг	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Доход от дълг (с изключение на дохода от дълг между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Доход от дълг между свързани предприятия (UCP е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
▼M6			
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE) — Доход	Ниво 6	**Ниво 6** (2)	**Ниво 6** (2)
▼M4			
DIRE Дивиденти	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Дивиденти (с изключение на дивиденти между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Дивиденти между свързани предприятия (UCP не е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
В т.ч.: UCP е резидент на друга държава от еврозоната	Ниво 5		
UCP е резидент на ЕС, но извън еврозоната	Ниво 5		

▼M4

	Салдо	Кредит	Дебит
UCP не е резидент на ЕС	Ниво 5		
DIRE Реинвестирана печалба	Ниво 5		Ниво 5
DIRE Доход от дълг	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Доход от дълг (с изключение на дохода от дълг между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Доход от дълг между свързани предприятия (UCP не е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
В т.ч.: UCP е резидент на друга държава от еврозоната	Ниво 5		
UCP е резидент на ЕС, но извън еврозоната	Ниво 5		
UCP не е резидент на ЕС	Ниво 5		
РЕЗИДЕНТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ СЪС СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ			
Преки инвестиции в чужбина (DIA) — Доход (1)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE) — Доход (1)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

(1) Задължително от отчетната 2015 г. нататък.
►M6 (2) Ниво 6: Ниво 6 в получер шрифт е задължително от 2015 г. нататък. ◄

Таблица 4.3 — Дейност и географска разбивка

Краен срок: T+21 месеца
Периодичност: годишно
Първи отчетен период: 2013 г.

	Вид данни	Географска разбивка	Разбивка по дейности NACE rev2
ВСИЧКИ РЕЗИДЕНТНИ ЕДИНИЦИ			
Преки инвестиции в чужбина (DIA)	Нето	Ниво 5	Ниво 1
		Ниво 4	Ниво 2
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE)	Нето	Ниво 5	Ниво 1
		Ниво 4	Ниво 2
Доход от преки инвестиции	Кредит, дебит, нето	Ниво 5	Ниво 1
		Ниво 4	Ниво 2
РЕЗИДЕНТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ СЪС СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ			
Преки инвестиции в чужбина (DIA) (1)	Нето	Ниво 5	Ниво 1
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE) (1)	Нето	Ниво 5	Ниво 1
Доход от преки инвестиции (1)	Кредит, дебит, нето	Ниво 5	Ниво 1

(1) Задължително от отчетната 2015 г. нататък.

▼M4

Таблица 5

Позиции по преки чуждестранни инвестиции

Таблица 5.1 — Позиции по преки инвестиции

Краен срок: T+9 месеца
Периодичност: годишно
Първи отчетен период: 2013 г.

	Нето	Активи	Пасиви
ВСИЧКИ РЕЗИДЕНТНИ ЕДИНИЦИ			
▼M6			
Преки инвестиции в чужбина (DIA)	Ниво 6	**Ниво 6** (1)	**Ниво 6** (1)
▼M4			
DIA Собствен капитал	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Собствен капитал (с изключение на собствения капитал между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Собствен капитал между свързани предприятия (UCP е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Дългови инструменти	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Дългови инструменти (с изключение на дълг между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIA Дългови инструменти между свързани предприятия (UCP е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
▼M6			
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE)	Ниво 6	**Ниво 6** (1)	**Ниво 6** (1)
▼M4			
DIRE Собствен капитал	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Собствен капитал (с изключение на собствения капитал между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Собствен капитал между свързани предприятия (UCP не е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
В т. ч.: UCP е резидент на друга държава от еврозоната	Ниво 5		
UCP е резидент на ЕС, но извън еврозоната	Ниво 5		
UCP не е резидент на ЕС	Ниво 5		
DIRE Дългови инструменти	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Дългови инструменти (с изключение на дълг между свързани предприятия)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
DIRE Дългови инструменти между свързани предприятия (UCP не е резидент на отчитащата държава)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
В т. ч.: UCP е резидент на друга държава от еврозоната	Ниво 5		
UCP е резидент на ЕС, но извън еврозоната	Ниво 5		
UCP не е резидент на ЕС	Ниво 5		
РЕЗИДЕНТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ СЪС СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ			
Преки инвестиции в чужбина (DIA)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE)	Ниво 5	Ниво 5	Ниво 5

▼M6

(1) Ниво 6: Ниво 6 в получер шрифт е задължително от 2015 г. нататък.

▼M4

Таблица 5.2 Позиции по преки чуждестранни инвестиции: Разбивка по дейност и географска разбивка

Краен срок: T+21 месеца
Периодичност: годишно
Първи отчетен период: 2013 г.

	Вид данни	Географска разбивка	Разбивка по дейност NACE rev2
ВСИЧКИ РЕЗИДЕНТНИ ЕДИНИЦИ			
Преки инвестиции в чужбина (DIA)	Нетни позиции	Ниво 5	Ниво 1
		Ниво 4	Ниво 2
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE)	Нетни позиции	Ниво 5	Ниво 1
		Ниво 4	Ниво 2
РЕЗИДЕНТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ СЪС СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ			
Преки инвестиции в чужбина (DIA)	Нетни позиции	Ниво 5	Ниво 1
Преки инвестиции в отчитащата икономика (DIRE)	Нетни позиции	Ниво 5	Ниво 1

Таблица 6

▼M5

Нива на географска разбивка

Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
ОСТАНАЛ СВЯТ	ОСТАНАЛ СВЯТ	ОСТАНАЛ СВЯТ
	В рамките на еврозоната	В рамките на Съюза
	Извън еврозоната	Извън Съюза
		В рамките на еврозоната
		Извън еврозоната

Ниво 4	Ниво 5	Ниво 6
ОСТАНАЛ СВЯТ	ОСТАНАЛ СВЯТ	ОСТАНАЛ СВЯТ
	ЕВРОПА	ЕВРОПА
Държави — членки на Съюза, извън еврозоната ([1])	Белгия	Белгия
	България	България
	Чешка република	Чешка република
	Дания	Дания
	Германия	Германия
	Естония	Естония
	Ирландия	Ирландия

▼**M5**

	Гърция	Гърция
	Испания	Испания
	Франция	Франция
	Хърватия	Хърватия
	Италия	Италия
	Кипър	Кипър
	Латвия	Латвия
	Литва	Литва
	Люксембург	Люксембург
	Унгария	Унгария
	Малта	Малта
	Нидерландия	Нидерландия
	Австрия	Австрия
	Полша	Полша
	Португалия	Португалия
	Румъния	Румъния
	Словения	Словения
	Словакия	Словакия
	Финландия	Финландия
	Швеция	Швеция
	Обединено кралство	Обединено кралство
	Исландия	Исландия
	Лихтенщайн	Лихтенщайн
	Норвегия	Норвегия
Швейцария	Швейцария	Швейцария
	ДРУГИ ЕВРОПЕЙСКИ ДЪРЖАВИ	ДРУГИ ЕВРОПЕЙСКИ ДЪРЖАВИ
		Албания
		Андора
		Беларус
		Босна и Херцеговина
		Фарьорски острови
		Гибралтар
		Гърнзи

▼**M5**

		Светия престол (град-държава Ватикан)
		Остров Ман
		Джърси
		бивша югославска република Македония
		Молдова
		Черна гора
Русия	Русия	Русия
		Сърбия
		Сан Марино
	Турция	Турция
		Украйна
	АФРИКА	АФРИКА
	СЕВЕРНА АФРИКА	СЕВЕРНА АФРИКА
		Алжир
	Египет	Египет
		Либия
	Мароко	Мароко
		Тунис
	ДРУГИ ДЪРЖАВИ ОТ АФРИКА	ДРУГИ ДЪРЖАВИ ОТ АФРИКА
		Ангола
		Бенин
		Ботсуана
		Британски територии в Индийския океан
		Буркина Фасо
		Бурунди
		Камерун
		Кабо Верде
		Централноафриканска република
		Чад
		Коморски острови
		Конго

▼**M5**

	Кот д’Ивоар
	Демократична република Конго
	Джибути
	Екваториална Гвинея
	Еритрея
	Етиопия
	Габон
	Гамбия
	Гана
	Гвинея
	Гвинея Бисау
	Кения
	Лесото
	Либерия
	Мадагаскар
	Малави
	Мали
	Мавритания
	Мавриций
	Мозамбик
	Намибия
	Нигер
Нигерия	Нигерия
Южна Африка	Южна Африка
	Руанда
	Света Елена, Възнесение и Тристан да Куня
	Сао Томе и Принсипи
	Сенегал
	Сейшелски острови
	Сиера Леоне
	Сомалия
	Судан

▼**M5**

		Южен Судан
		Свазиленд
		Танзания
		Того
		Уганда
		Замбия
		Зимбабве
	АМЕРИКА	АМЕРИКА
	ДЪРЖАВИ ОТ СЕВЕРНА АМЕРИКА	ДЪРЖАВИ ОТ СЕВЕРНА АМЕРИКА
Канада	Канада	Канада
		Гренландия
Съединени американски щати	Съединени американски щати	Съединени американски щати
	ДЪРЖАВИ ОТ ЦЕНТРАЛНА АМЕРИКА	ДЪРЖАВИ ОТ ЦЕНТРАЛНА АМЕРИКА
		Ангила
		Антигуа и Барбуда
		Аруба
		Бахамски острови
		Барбадос
		Белиз
		Бермуда
		Бонер, Сент Еустатиус и Саба
		Британски Вирджински острови
		Кайманови острови
		Коста Рика
		Куба
		Кюрасао
		Доминика
		Доминиканска република
		Ел Салвадор
		Гренада
		Гватемала
		Хаити

▼**M5**

		Хондурас
		Ямайка
	Мексико	Мексико
		Монтсерат
		Никарагуа
		Панама
		Сейнт Китс и Невис
		Сейнт Лусия
		Синт Мартен
		Сейнт Винсент и Гренадини
		Тринидад и Тобаго
		Търкс и Кайкос
		Американски Вирджински острови
	ДЪРЖАВИ ОТ ЮЖНА АМЕРИКА	ДЪРЖАВИ ОТ ЮЖНА АМЕРИКА
	Аржентина	Аржентина
		Боливия
Бразилия	Бразилия	Бразилия
	Чили	Чили
		Колумбия
		Еквадор
		Фолкландски острови
		Гвиана
		Парагвай
		Перу
		Суринам
	Уругвай	Уругвай
	Венецуела	Венецуела
	АЗИЯ	АЗИЯ
	ДЪРЖАВИ ОТ БЛИЗКИЯ И СРЕДНИЯ ИЗТОК	ДЪРЖАВИ ОТ БЛИЗКИЯ И СРЕДНИЯ ИЗТОК
	АРАБСКИ ДЪРЖАВИ ОТ ПЕРСИЙСКИЯ ЗАЛИВ	АРАБСКИ ДЪРЖАВИ ОТ ПЕРСИЙСКИЯ ЗАЛИВ

▼**M5**

		Бахрейн
		Ирак
		Кувейт
		Оман
		Катар
		Саудитска Арабия
		Обединени арабски емирства
		Йемен
	ДРУГИ ДЪРЖАВИ ОТ БЛИЗКИЯ И СРЕДНИЯ ИЗТОК	ДРУГИ ДЪРЖАВИ ОТ БЛИЗКИЯ И СРЕДНИЯ ИЗТОК
		Армения
		Азербайджан
		Грузия
		Израел
		Йордания
		Ливан
		Палестински територии
		Сирия
	ДРУГИ ДЪРЖАВИ ОТ АЗИЯ	ДРУГИ ДЪРЖАВИ ОТ АЗИЯ
		Афганистан
		Бангладеш
		Бутан
		Бруней Даруссалам
		Бирма/Мианмар
		Камбоджа
Китай	Китай	Китай
Хонконг	Хонконг	Хонконг
Индия	Индия	Индия
	Индонезия	Индонезия
		Иран
Япония	Япония	Япония
		Казахстан
		Киргизстан

▼**M5**

	Лаос
	Макао
Малайзия	Малайзия
	Малдивски острови
	Монголия
	Непал
	Северна Корея
	Пакистан
Филипини	Филипини
Сингапур	Сингапур
Южна Корея	Южна Корея
	Шри Ланка
Тайван	Тайван
	Таджикистан
Тайланд	Тайланд
	Източен Тимор
	Туркменистан
	Узбекистан
	Виетнам
ОКЕАНИЯ И ПОЛЯРНИТЕ РАЙОНИ	ОКЕАНИЯ И ПОЛЯРНИТЕ РАЙОНИ
	Американска Самоа
	Гуам
	Малки отдалечени острови на Съединените щати
Австралия	Австралия
	Кокосови острови
	Остров Рождество
	Хърд и Макдоналд
	Остров Норфолк
	Фиджи
	Френска Полинезия
	Кирибати
	Маршалови острови

▼**M5**

		Микронезия
		Науру
		Нова Каледония
	Нова Зеландия	Нова Зеландия
		Острови Кук
		Ниуе
		Токелау
		Северни Мариански острови
		Палау
		Папуа Нова Гвинея
		Питкерн
		Антарктика
		Остров Буве
		Южна Джорджия и Южни Сандвичеви острови
		Френски южни и антарктически територии
		Соломонови острови
		Тонга
		Тувалу
		Вануату
		Самоа
		Уолис и Футуна
В рамките на Съюза	В рамките на Съюза	В рамките на Съюза
Извън Съюза	Извън Съюза	Извън Съюза
В рамките на еврозоната	В рамките на еврозоната	В рамките на еврозоната
Извън еврозоната	Извън еврозоната	Извън еврозоната
Институции на Съюза (с изключение на ЕЦБ)	Институции на Съюза (с изключение на ЕЦБ)	Институции на Съюза (с изключение на ЕЦБ)
Европейска инвестиционна банка	Европейска инвестиционна банка	Европейска инвестиционна банка
	Европейска централна банка (ЕЦБ)	Европейска централна банка (ЕЦБ)
	В рамките на Съюза — неразпределени	В рамките на Съюза — неразпределени

▼M5

	Извън Съюза — неразпределени	Извън Съюза — неразпределени
Офшорни финансови центрове	Офшорни финансови центрове	Офшорни финансови центрове
Международни организации (с изключение на институции на Съюза)	Международни организации (с изключение на институции на Съюза)	Международни организации (с изключение на институции на Съюза)
Международен валутен фонд (МВФ)	Международен валутен фонд (МВФ)	Международен валутен фонд (МВФ)

([1]) Държави-членки на Съюза извън еврозоната: индивидуална разбивка по държава.

▼M4

Таблица 7

Нива на разбивка по институционални сектори

Сектор 1	Сектор 2
Централна банка (S.121)	Централна банка (S.121)
Други парично-финансови институции (ПФИ)	Други парично-финансови институции (ПФИ)
Депозитни институции без централната банка (S.122)	Депозитни институции без централната банка (S.122)
Фондове на паричния пазар (S.123)	Фондове на паричния пазар (S.123)
Държавно управление (S.13)	Държавно управление (S.13)
Други сектори	Други сектори
	Финансови предприятия, освен ПФИ (S.124+S.125+S.126+S.127+S.128+S.129)
	Нефинансови предприятия, домакинства и организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата (S.11+S.14+S.15)

Таблица 8

Нива на разбивка по икономическа дейност

Ниво 1	Ниво 2	NACE Rev. 2
	СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	**Раздел A**
ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	**ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ**	**Раздел B**
	Добив на нефт и природен газ и спомагателни дейности в добива	Разделения 06 и 09
ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	**ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ**	**Раздел C**
	Хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	Разделения 10, 11 и 12
	ОБЩО текстилна и дървообработваща дейност	Разделения 13, 14, 16, 17 и 18

▼M4

Ниво 1	Ниво 2	NACE Rev. 2
	Текстил, изделия от текстил и облекло	Разделения 13 и 14
	Дървообработване, производство на хартия, печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители	Разделения 16, 17 и 18
Нефтопродукти, химични и лекарствени продукти, изделия от каучук и пластмаси	ОБЩО нефтопродукти, химични и лекарствени продукти, изделия от каучук и пластмаси	Разделения 19, 20, 21 и 22
	Кокс и рафинирани нефтопродукти	Разделение 19
	Химични вещества и химични продукти	Разделение 20
	Изделия от каучук и пластмаси	Разделение 22
Компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	ОБЩО основни метали, метални изделия и машини	Разделения 24, 25, 26 и 28
	Основни метали и метални изделия	Разделения 24 и 25
	Компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	Разделение 26
	Машини и оборудване, с общо и специално предназначение, некласифицирани другаде	Разделение 28
Автомобили и други превозни средства	ОБЩО автомобили и други превозни средства	Разделения 29 и 30
	Автомобили, ремаркета и полуремаркета	Разделение 29
	Превозни средства, без автомобили	Разделение 30
	ОБЩО друго производство	Разделения 15, 23, 27, 31, 32 и 33
ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	**ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА**	**Раздел D**
ДОСТАВЯНЕ НА ВОДА; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	**ДОСТАВЯНЕ НА ВОДА; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ**	**Раздел E**
	Събиране, пречистване и доставяне на води	Разделение 36
	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води, управление на отпадъци и възстановяване	Разделения 37, 38 и 39
СТРОИТЕЛСТВО	**СТРОИТЕЛСТВО**	**Раздел F**
ОБЩО УСЛУГИ	**ОБЩО УСЛУГИ**	Раздели G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T и U

▼M4

Ниво 1	Ниво 2	NACE Rev. 2
ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	**ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ**	**Раздел G**
	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	Разделение 45
	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	Разделение 46
	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	Разделение 47
ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	**ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ**	**Раздел H**
	ОБЩО транспорт и складиране	Разделения 49, 50, 51 и 52
	Сухопътен транспорт	Разделение 49
	Воден транспорт	Разделение 50
	Въздушен транспорт	Разделение 51
	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта	Разделение 52
	Пощенски и куриерски дейности	Разделение 53
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	**ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО**	**Раздел I**
СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	**СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ**	**Раздел J**
	Производство на филми и телевизионни предавания, други развлекателни дейности	Разделения 59 и 60
	Далекосъобщения	Разделение 61
	Други информационни и комуникационни дейности	Разделения 58, 62 и 63
ФИНАНСОВИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	**ФИНАНСОВИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ**	**Раздел K**
	Финансово посредничество, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване	Разделение 64
	Дейност на холдингови дружества	Група 64.2
	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване	Разделение 65
	Други финансови дейности	Разделение 66
	ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	**Раздел L**

▼M4

Ниво 1	Ниво 2	NACE Rev. 2
ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	**ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ**	**Раздел M**
	Юридически и счетоводни дейности	Разделение 69
	Юридически дейности	Група 69.1
	Счетоводни и одиторски дейности; данъчни консултации	Група 69.2
	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението	Разделение 70
	Дейност на централни офиси	Група 70.1
	Консултантски дейности в областта на управлението	Група 70.2
	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	Разделение 71
Научноизследователска и развойна дейност	Научноизследователска и развойна дейност	Разделение 72
	Рекламна дейност и проучване на пазари	Разделение 73
	Рекламна дейност	Група 73.1
	Проучване на пазари и изследване на общественото мнение	Група 73.2
	Други професионални, научни и технически дейности, ветеринарномедицинска дейност	Разделения 74 и 75
	АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	**Раздел N**
	Даване под наем и оперативен лизинг	Разделение 77
	Други административни и спомагателни дейности	Разделения 78, 79, 80, 81 и 82
	ОБРАЗОВАНИЕ	**Раздел P**
	ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	**Раздел Q**
КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	**КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ**	**Раздел R**
	Артистична и творческа дейност	Разделение 90
	Други дейности в областта на културата	Разделение 91
	Спортни и други дейности за отдих; организиране на хазартни игри	Разделения 92 и 93
	ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	**Раздел S**
	Дейности на организации с нестопанска цел	Разделение 94
	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи, други персонални услуги	Разделения 95 и 96
	Неразпределени дейности	
	Частни покупки и продажби на недвижими имоти	
ОБЩО ДЕЙНОСТИ	**ОБЩО ДЕЙНОСТИ**	

▼M4

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОПРЕДЕЛЕНИЯ, посочени в член 10

Изброените по-долу определения са съобразени с *Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция на МВФ, шесто издание*, (BPM6), *Европейската система от сметки*, *Наръчника за статистиката на международната търговия с услуги, 2010 г.*, и *Ръководните дефиниции за преки чуждестранни инвестиции на ОИСР* (BD4).

A. ТЕКУЩА СМЕТКА

Текущата сметка показва потоците от стоки, услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

1. **СТОКИ**

Този компонент обхваща движими вещи, за които промяната в собствеността настъпва между резиденти и нерезиденти.

1.1 **Търговия със стоки на база платежен баланс**

Търговията със стоки на база платежен баланс (ПБ) обхваща стоки, за които промяната в икономическата собственост настъпва между резидент и нерезидент и които не са включени в други специфични категории, като например стоки за препродажба (вж. 1.2) и немонетарно злато (вж. 1.3), или като част от услуга. Търговията на стоки трябва да се измерва по пазарна стойност на база fob. В данните, изпращани от държавите с цел съставянето на агрегати на Съюза, трябва да бъдат включени внос и износ на стоки при квазитранзитна търговия, като за търговията в рамките на Съюза държавата партньор трябва да бъде определена съгласно принципа на държавата на местоназначение.

1.2 **Нетен износ на стоки за препродажба**

Препродажбата се определя като покупка на стоки от страна на резидент (на икономиката съставител) от нерезидент, съчетана с последваща препродажба на същите стоки на друг нерезидент, без стоките да се намират в икономиката съставител. Нетният износ на стоки за препродажба представлява разликата между продажбите и покупките на стоки за препродажба. Тази статия включва надценките на търговците, печалбата или загубата при държането и промените в запасите от стоки за препродажба.

1.2.1 **Стоките, придобити при препродажба**, са представени като отрицателен износ/кредит за икономиката на търговеца.

1.2.2 Продажбата на стоки е представена в стоките, **продадени при препродажба**, като положителен износ/кредит за икономиката на търговеца.

1.3 **Немонетарно злато**

Немонетарното злато обхваща всички видове злато, различно от монетарното злато. Монетарното злато е собственост на органи на паричната политика и се държи като *Резервен актив* (вж. 6.5.1). Немонетарното злато може да бъде под формата на златни кюлчета (т.е. монети, блокове или слитъци с чистота най-малко 995 части на 1 000, включително такова злато, държано в сметки за разпределено злато), златен прах и злато в други необработени или полуобработени форми.

▼M4

1.4 **Дейности, свързани с търговската марка — корекция за квазитранзитна търговия**

Квазитранзитната търговия е термин, използван за определяне на стоки, които са внесени в държава-членка и са оформени митнически за свободно обращение в Съюза (включително подлежат на облагане с вносни мита) от лице, което не се счита за резидентна институционална единица, и които след това са експедирани в друга държава-членка. Държавите-членки, които са засегнати от „квазитранзитната търговия“, трябва да записват дейностите, свързани с търговската марка, за да се отчете разликата между стойността на стоките, декларирана при първоначалния внос от трета държава, и тяхната стойност при експедирането им в друга държава-членка. При съставянето на географската разбивка за основа следва да се вземе държавата, на която е резидент предприятието майка, контролиращо дружеството, което управлява свързаните с тези стоки митнически процедури в отчитащата икономика.

2. **УСЛУГИ**

Услугите са резултат от производствена дейност, която променя условията за потребителските единици или улеснява обмена на продукти или финансови активи. Услугите обикновено не са отделни артикули, върху които могат да бъдат установени права на собственост и по принцип не могат да бъдат отделени от тяхното производство.

2.1 **Производствени услуги с материали за влагане, притежавани от други**

Производствените услуги с материали за влагане, притежавани от други, обхващат преработка, сглобяване, етикетиране, опаковане и т.н., извършвани от предприятия, които не притежават съответните стоки. Производството се извършва от лице, което получава възнаграждение от собственика. Тъй като собствеността върху стоките не се променя, между преработвателя и собственика не се записва търговска сделка със стоки. Стойността на възнагражденията, начислени за производствена дейност с материали за влагане, притежавани от други, не е непременно същата като разликата между стойността на стоките, изпратени за преработка, и стойността на стоките след преработката. Изключение правят монтажът на сглобяемо строителство (включен в *Строителство*) и етикетирането и опаковането, съпътстващи транспорта (включени в *Транспорт*).

2.2 **Услуги по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде**

Услугите по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде, обхващат работата по поддръжка и ремонт, извършена от резиденти по отношение на стоки, собственост на нерезиденти (и обратно). Ремонтите могат да бъдат извършвани в обект на сервиза или на друго място. Стойността на поддръжката и ремонта включва части или материали, доставени от сервиза и включени в плащанията. Частите и материалите, които се таксуват отделно, трябва да се включват в търговията със стоки. Дейностите по ремонт и поддръжка на кораби, самолети и друго транспортно оборудване се включват в тази статия. Почистването на транспортно оборудване се изключва, тъй като е включено в статия *Транспортни услуги*. Строителните ремонти и поддръжката са изключени, тъй като са включени в статия *Строителство*. Поддръжката и ремонтите на компютри са изключени, тъй като са включени като *Компютърни услуги*.

2.3 **Транспорт**

Транспортът е процес на превоз на хора и предмети от едно място на друго и към него се числят и свързаните спомагателни и съпътстващи услуги. Транспортът също така включва пощенски и куриерски услуги. Транспортните услуги се записват в платежния баланс, когато се предоставят от резиденти на една икономика в полза на резиденти на друга. Транспортът може да бъде категоризиран според:

а) вида транспорт, а именно морски, въздушен или други видове транспорт. „Други“ може да включва допълнителни категории като железопътен, автомобилен, вътрешен воден, тръбопроводен и космически транспорт, както и пренос на електроенергия;

▼M4

б) предмета на транспорта, а именно пътници, товари или друго (което обхваща спомагателни и съпътстващи услуги, извършвани в пристанищата и летищата, като товарене и разтоварване на съдове, съхранение и складиране, опаковане и преопаковане, почистване на транспортно оборудване).

2.3.1 **Морски транспорт**

Обхваща всички транспортни услуги по море. Необходимо е допълнително класифициране на *Пътнически морски транспорт*, *Товарен морски транспорт* и *Други видове морски транспорт*.

2.3.2 **Въздушен транспорт**

Обхваща всички транспортни услуги, предоставяни по въздуха. Необходимо е допълнително класифициране на *Пътнически въздушен транспорт*, *Товарен въздушен транспорт* и *Други видове въздушен транспорт*.

2.3.3 **Други видове транспорт**

Обхваща всички транспортни услуги, които не се предоставят по море или по въздух. Необходимо е допълнително класифициране на *Пътнически транспорт*, *Товарен транспорт* и *Други видове транспорт*. Необходима е разширена класификация за *Други видове транспорт*, както следва:

2.3.3.1 **Космическият транспорт** включва изстрелване на спътници, което се извършва за собствениците на спътниците от страна на търговски предприятия (например далекосъобщителните предприятия), както и други операции, извършвани от оператори на космическа техника, като превоз на стоки и хора за научни експерименти. Включват се също пътническият космически транспорт и плащанията, извършвани от дадена икономика за осигуряване на присъствие на нейни резиденти на борда на космически апарати, собственост на друга икономика.

2.3.3.2 **Железопътният транспорт** обхваща превозите с влак. Необходимо е допълнително разграничаване между *Пътнически железопътен транспорт*, *Товарен железопътен транспорт* и *Други видове железопътен транспорт*.

2.3.3.3 **Автомобилният транспорт** включва превози, осъществявани с камиони, товарни автомобили, автобуси и екскурзионни автобуси. Необходимо е допълнително разграничаване между *Пътнически автомобилен транспорт*, *Товарен автомобилен транспорт* и *Други видове автомобилен транспорт*.

2.3.3.4 **Вътрешният воден** транспорт се отнася до международни превози по реки, канали и езера. Включват се водните пътища, които се явяват вътрешни за дадена държава, а също водните пътища, които са общи за две или повече държави. Необходимо е допълнително разграничаване между *Пътнически вътрешен воден транспорт*, *Товарен вътрешен воден транспорт* и *Други видове вътрешен воден транспорт*.

2.3.3.5 **Тръбопроводният транспорт** обхваща международен транспорт на стоки по тръбопроводи, като транспорта на петрол и свързани с него продукти, на вода и газ. Изключват се услугите за снабдяване, обикновено от станциите до потребителя (те са обхванати в статия *Други бизнес услуги, които не са включени другаде*), и стойността на транспортираните продукти (които са включени в *Търговия със стоки*).

2.3.3.6 **Преносът на електрическа енергия** обхваща услуги за пренос на електрическа енергия с високо напрежение чрез взаимосвързана група електропроводни линии и свързани с тях съоръжения между обектите на разпределение и обектите, в които тя се преобразува в енергия с ниско напрежение, с цел снабдяване на потребителите или пренос към други електрически системи. Включва се също и заплащането за преноса на електрическа енергия, когато то се осъществява отделно от процеса на производството и разпределението ѝ. Доставката на електричество като такава се изключва. Изключват се също и услугите за разпределение на електрическа енергия (те са включени в *Други бизнес услуги*, *Други бизнес услуги, които не са включени другаде*).

▼M4

2.3.3.7 **Други спомагателни и съпътстващи транспортни услуги** — те обхващат всички други транспортни услуги, които не могат да бъдат причислени към категориите транспортни услуги, описани по-горе.

2.3.4 **Пощенски и куриерски услуги**

Пощенските и куриерските услуги обхващат събиране, транспортиране и доставка на писма, вестници, периодични издания, брошури, други печатни материали, колети и малки пратки, включително пощенските услуги на гише и услугите, свързани с наемане на пощенски кутии.

2.4 **Пътувания**

Като „Кредит“ по статия „Пътувания“ се записват стоки и услуги за лично ползване или за подаръци, които са били придобити от дадена икономика от страна на нерезиденти по време на посещения на тази икономика. Като „Дебит“ по статия „Пътувания“ се записват стоки и услуги за лично ползване или за подаръци, които са били придобити от други икономики от страна на резиденти по време на посещения на тези други икономики. Пътуванията включват местен транспорт (т.е. транспорт в рамките на посещаваната икономика, предоставян от резиденти на тази икономика), но изключват международния транспорт (който е включен в *Пътнически транспорт*). Също така се изключват и стоки, закупени от пътуващия с цел препродажба в неговата национална икономика или в която и да е друга икономика. Пътуванията обхващат два основни компонента: *Пътувания със стопанска цел* и *Частни пътувания*.

2.4.1 **Пътувания със стопанска цел**

Пътуванията със стопанска цел обхващат придобиване на стоки и услуги от страна на пътуващите с икономическа цел. Те включват също така придобиване на стоки и услуги за лично ползване от сезонни, погранични и други работници, които не са резиденти на икономиката, в която упражняват заетост. Пътуванията със стопанска цел включват следните подкатегории — *Придобиване на стоки и услуги от погранични, сезонни и други краткосрочно заети работници* и *Други пътувания със стопанска цел*.

2.4.1.1 **Придобиването на стоки и услуги от погранични, сезонни и други краткосрочно заети работници** включва придобиване на стоки и услуги за лично ползване от сезонни, погранични и други работници, които не са резиденти на икономиката, в която са заети, и чийто работодател е резидент на тази икономика.

2.4.1.2 **Други пътувания със стопанска цел** — обхваща всички свързани с тези пътувания разходи, които не са направени от пограничните работници, сезонни работници или други краткосрочно заети работници.

2.4.2 **Частни пътувания**

Частните пътувания обхващат стоките и услугите, придобити от пътуващите в чужбина с цел, различна от стопанската, като например ваканция, участие в развлекателни и културни дейности, посещения при приятели и роднини, поклонничество и пътувания с образователна и здравна цел. *Частните пътувания* обхващат следните подкомпоненти: *Разходи, свързани със здравето*, *Разходи, свързани с образование* и *Други частни пътувания*.

2.4.2.1 **Разходите, свързани със здравето**, се определят като общите разходи, извършени от пътуващите по медицински причини.

2.4.2.2 **Разходите, свързани с образование**, се определят като общите разходи на учащите се.

2.4.2.3 **Други частни пътувания** — обхващат всички *Частни пътувания*, които не са включени в *Разходи, свързани със здравето* или *Разходи, свързани с образование*.

▼M4

2.5 **Строителство**

Строителството обхваща създаване, обновяване, ремонт или разширяване на дълготрайни активи под формата на сгради, подобрения от инженерно естество на земя, както и други инженерни съоръжения (включително пътища, мостове, язовири и др.). То включва свързани с него инсталационни и монтажни работи, подготовка на обекти и общо строителство, специализирани услуги като боядисване, водопроводни дейности и разрушаване, както и управление на строителни проекти. Договорите за строителство в рамките на международната търговия с услуги обикновено са краткосрочни. Строителни проекти от голям мащаб, които са изпълнявани от нерезидентно предприятие и чието завършване отнема година или повече, обикновено водят до създаване на резидентен клон.

Строителството включва подкомпонентите *Строителство в чужбина* и *Строителство в икономиката съставител*.

2.5.1 **Строителство в чужбина**

Строителството в чужбина обхваща строителните услуги, предоставяни на нерезиденти от резидентни за икономиката съставител предприятия (кредит/износ), и стоките и услугите, закупени в приемащата икономика от тези предприятия (дебит/внос).

2.5.2 **Строителство в икономиката съставител**

Строителството в икономиката съставител обхваща строителни услуги, предоставяни на резиденти на икономиката съставител от нерезидентни строителни предприятия (дебит), и стоки и услуги, закупени в икономиката съставител от тези нерезидентни предприятия (кредит).

2.6 **Застрахователни услуги и пенсионни услуги**

Застрахователните и пенсионните услуги обхващат: пряко застраховане, презастраховане, спомагателни услуги при застраховане, както и пенсионни услуги и стандартни гаранционни услуги. Прякото застраховане включва допълнителна разбивка на *Животозастраховане*, *Застраховане на товари* и *Други видове пряко застраховане*. Пенсионните услуги и стандартните гаранционни услуги се подразделят на *Пенсионни услуги* и *Стандартни гаранционни услуги*. Тези услуги се определят приблизително или се оценяват по-скоро въз основа на таксите, включени в общите премии, отколкото на база общата стойност на премиите.

2.6.1 **Животозастраховане**

Притежателите на застрахователни полици правят редовни вноски при застрахователя (или извършват еднократно плащане), срещу което застрахователят гарантира изплащането на притежателя на полицата на уговорена минимална сума или анюитет на определена дата или при смърт на притежателя на полицата, ако това стане преди определената дата. Срочната застраховка „Живот“, при която обезщетенията се получават в случай на смърт и при никакви други обстоятелства, тук се изключва, тъй като е включена в *Други видове пряко застраховане*.

2.6.2 **Застраховане на товари**

Услугите по застраховане на товари се отнасят до застраховки на стоки, които са в процес на износ или внос, на база, съвместима с оценката на стоките fob, и транспортирането на товара.

2.6.3 **Други видове пряко застраховане**

Другите видове пряко застраховане обхващат всички други общи форми на застраховане за злополука и имуществено застраховане. Включват се срочните застраховки „Живот“; застраховките срещу злополука и здравните застраховки (освен ако не се предоставят като част от схемите за държавно социално осигуряване); застраховане при морския, въздушния и другите видове транспорт; застраховане против пожар и други имуществени щети; застраховане срещу парични загуби; застраховане за обща гражданска отговорност; други застраховки, като застраховки при пътуване и застраховки, свързани с отпускане на заеми и издаване на кредитни карти.

▼M4

2.6.4 **Презастраховане**

Презастраховането е процес на поемане от презастрахователи — често специализирани оператори, на част от покрития от застраховката риск срещу пропорционален дял от дохода от премията. Сделките по презастраховане могат да бъдат свързани със застрахователни пакети, покриващи няколко вида риск.

2.6.5 **Спомагателни услуги при застраховане**

Те обхващат сделки, които са тясно свързани с дейността на застрахователните дружества и пенсионните фондове. Тук се включват комисионите на агентите, услугите на застрахователните брокери и агенти, консултирането в областта на застраховането и пенсионните услуги, услуги по оценка и преизчисляване, актюерски услуги, услуги по опазване и спасяване на имущество, услуги по регулиране и контрол на обезщетенията и услуги по възстановяване.

2.6.6 **Пенсионни услуги**

Пенсионните услуги включват услуги, предоставяни от фондове, създадени от правителството или от застрахователни дружества от името на наетите лица с цел да осигурят доход при пенсиониране и обезщетения при смърт или инвалидност за конкретни групи наети лица.

2.6.7 **Стандартни гаранционни услуги**

Стандартните гаранционни услуги са свързани със стандартните гаранционни схеми. Те представляват договорености, съгласно които едната страна (гарант) се задължава да покрие загубите на заемодателя в случай, че заемополучателят изпадне в неизпълнение. Примери за това са кредитни гаранции върху износа и гаранции на студентски заеми.

2.7 **Финансови услуги**

Финансовите услуги обхващат посреднически и спомагателни услуги, с изключение на застрахователните услуги и услугите на пенсионните фондове, които обикновено се предоставят от банки и други финансови предприятия.

2.7.1 **Пряко таксувани услуги и други финансови услуги**

Голяма част от финансовите услуги се таксуват пряко и не се налагат специални изчисления. Такива преки такси са таксите за откриване на депозити и отпускане на заеми, такси за еднократни гаранции, такси за предсрочно или забавено погасяване или неустойки, такси по сметки, такси, отнасящи се до акредитиви, услуги по кредитни карти, комисиони и такси, свързани с финансов лизинг, факторинг, оценка и поемане на риск, както и клиринг на плащания. Също така са включени финансови консултантски услуги, попечителство на финансови активи или златни кюлчета, управление на финансови активи, услуги по мониторинг, услуги по предоставяне на ликвидност, услуги по поемане на риск, различни от застраховане, услуги по сливане и придобиване, услуги за кредитен рейтинг, услуги на фондова борса и доверителни услуги. Дилърите на финансови инструменти могат изцяло или частично да начисляват такси за техните услуги чрез определяне на спред между техните цени „купува“ и „продава“. Маржът на сделките „купува“ и „продава“ се включва в пряко таксуваните услуги и другите финансови услуги.

2.7.2 **Косвено измерени услуги на финансовите посредници (FISIM)**

Фактическата лихва може да се счита като включваща както елемент на доход, така и такса за услуга. Заемодателите и депозитните институции функционират, като предлагат на своите вложители по-ниски лихвени проценти, отколкото лихвените проценти, които начисляват на своите заемополучатели. Полученият лихвен марж се използва от финансовите предприятия за покриване на техните разходи и за осигуряване на оперативен излишък. Според обичайната практика тези косвени по отношение на лихвата такси се прилагат само във връзка със заеми и депозити и само когато тези заеми и депозити са предоставени от финансови предприятия.

▼M4

2.8 **Такси за използване на интелектуална собственост, които не са включени другаде**

Таксите за използване на интелектуална собственост, които не са включени другаде, обхващат:

а) такси за използване на права на собственост (като например патенти, търговски марки, авторски права, производствени процеси и проектиране, включително търговски тайни и франчайзинг). Тези права могат да възникнат при научноизследователската и развойната дейност, както и при маркетинговите дейности; и

б) лицензионни възнаграждения за възпроизвеждане или разпространение на интелектуална собственост, въз основа на която са произведени оригинали или прототипи (като например авторски права върху книги и ръкописи, компютърен софтуер, кинематографични творби и звукозаписи) и сродни права (например за представления на живо и телевизионни, кабелни или сателитни излъчвания).

2.9 **Далекосъобщителни, компютърни и информационни услуги**

Компютърните и далекосъобщителните услуги се разглеждат от гледна точка на естеството на услугата, а не на начина, по който тя се доставя.

2.9.1 **Далекосъобщителни услуги**

Далекосъобщителните услуги обхващат предаването на звук, изображение или друга информация чрез телефон, телекс, телеграми, кабелни и ефирни радио и телевизия, спътници, електронна поща, телефаксни услуги и т.н., включително мрежови услуги за бизнеса, телеконферентни и поддържащи услуги. Те не включват стойността на предаваната информация. Включват се също така мобилни далекосъобщителни услуги, основни интернет услуги и онлайн услуги, включително предоставяне на достъп до интернет. Изключват се услугите по инсталиране на оборудване за телефонни мрежи, тъй като те са включени в статия *Строителство* и в услугите, свързани с бази данни (в рамките на статия *Информационни услуги*).

2.9.2 **Компютърни услуги**

Те обхващат услуги, свързани с хардуер и/или софтуер и услуги по обработка на данни. Включени са и свързани с хардуер и софтуер услуги по консултиране, както и приложни услуги; поддържане и ремонт на компютри и периферни устройства; услуги за възстановяване след бедствия, предоставяне на съвети и помощ по въпроси, свързани с управлението на компютърните ресурси; анализ, проектиране и програмиране на готови за използване системи (включително разработване и дизайн на уебстраници) и технически консултации, свързани със софтуера; лицензи за използване на стандартен софтуер; разработка, произвеждане, доставка и документиране на персонализиран софтуер, включително операционни системи, изработени по поръчка за конкретни потребители; поддържане на системи и други съпътстващи услуги, например обучение като част от консултантските услуги; услуги по обработка на данни, като въвеждане на данни, табулиране и обработка на база съвместно използване на компютри; хостинг на уебстраници (т.е. предоставяне на място на сървъра в интернет за уебстраници на клиенти); и управление на компютърни инсталации. Изключени са лицензионните възнаграждения за възпроизвеждане и/или разпространение на софтуер, които са включени в статия *Такси за използване на интелектуална собственост, които не са включени другаде*. Лизингът на компютри без оператор е включен в статия *Оперативен лизинг*.

2.9.3 **Информационни услуги**

Те обхващат: *Услуги на информационни агенции* и *Други информационни услуги*.

2.9.3.1 **Услуги на информационни агенции** — включват предоставяне на новинарски текстове, снимки и статии за медиите.

▼M4

2.9.3.2 **Други информационни услуги** — включват услуги, свързани с бази данни (изграждане на бази данни, съхранение на данни и разпространение на данни и бази данни, включително указатели, справочници и адресни списъци), както по електронен път, така и чрез магнитни, оптични или печатни медии; интернет портали за търсене на информация (услуги чрез системи за търсене, които намират интернет адреси за клиенти при запитване с въведена ключова дума). Включени са също така директни, индивидуални абонаменти за вестници и периодични издания по пощата, по електронен път или чрез други средства; други услуги за достъп до онлайн съдържание; както и библиотечни услуги и услуги по архивиране. Масовите абонаменти за вестници и периодични издания се включват в търговията със стоки. Изтегленото съдържание, различно от софтуер (който е включен в *Компютърни услуги*) или аудио и видеоматериали (които са включени в *Аудиовизуални и свързани с тях услуги*), се включва в статия *Информационни услуги*.

2.10 **Други бизнес услуги**

Те включват *Услуги, свързани с научноизследователска и развойна дейност*, *Професионални и управленски консултантски услуги*, *Технически услуги, Услуги, свързани с търговия, и други бизнес услуги*.

2.10.1 **Услуги, свързани с научноизследователска и развойна дейност**

Услугите, свързани с научноизследователска и развойна дейност включват услуги, които се отнасят до основни изследвания, приложни изследвания и експериментални разработки на нови продукти и процеси. По принцип в тази категория се включват такъв вид дейности във физическите науки, социалните науки и хуманитарните науки, включително разработването на операционни системи, които представляват технологичен напредък. Също така се включват търговски проучвания, свързани с електроника, фармацевтика и биотехнологии.

Това включва: 1) *Дейност, извършвана системно с цел повишаване на познанията* и 2) *Други научноизследователски и развойни услуги.*

2.10.1.1 **Дейност, извършвана системно с цел повишаване на познанията** — включва: а) *Предоставяне на индивидуално съобразени и стандартни научноизследователски и развойни услуги* и б) *Продажба на права на собственост, произтичащи от научноизследователска и развойна дейност*.

2.10.1.1.а) **Предоставянето на индивидуално съобразени и стандартни научноизследователски и развойни услуги** включва предоставяне на услуги за научноизследователска и развойна дейност, които са „по поръчка“ (индивидуално съобразени) и разработване на стандартни научноизследователски и развойни дейности, с изключение на продажби на права на собственост (които са включени в 2.10.1.1.б) и продажби, свързани с лицензите за възпроизвеждане или използване (те са включени в статия *Такси за използване на интелектуална собственост*).

2.10.1.1.б) **Продажбата на права на собственост, произтичащи от научноизследователска и развойна дейност** обхваща *Патенти*, *Авторски права*, *произтичащи от научноизследователска и развойна дейност*, *Производствени процеси и проектиране (включително търговски тайни)*.

2.10.1.2 **Други научноизследователски и развойни услуги** — включват други продукти/процеси, свързани с развойната дейност.

2.10.2 **Професионални и управленски консултантски услуги**

Професионалните и управленските консултантски услуги включват: 1) *Правни услуги, счетоводство, управленско консултиране, управленски услуги и услуги за връзки с обществеността*; и 2) *Реклама, пазарни проучвания и проучване на общественото мнение*

▼M4

2.10.2.1 **Правно, счетоводно, управленско консултиране и връзки с обществеността** — включва:

а) *Правни услуги*; б) *Консултантски услуги, свързани със счетоводство, одит и данъци* в) *Консултантски услуги по управление и стопанска дейност и връзки с обществеността*

2.10.2.1.а) **Правните услуги** обхващат юридически консултации и представителство при всякакви правни, съдебни и нормативно установени процедури; услуги, свързани с изготвяне на правна документация и разработване на правни инструменти; консултации във връзка с удостоверяване; и услуги по доверително управление и сетълмент.

2.10.2.1.б) **Консултантски услуги, свързани със счетоводство, одит и данъци** — обхващат отчитането на търговските сделки за предприятията и за други лица; услуги по проверка на счетоводните записи и финансовите извлечения; данъчно планиране и консултации на предприятията; и подготовка на данъчна документация.

2.10.2.1.в) **Консултантски услуги по управление и стопанска дейност и връзки с обществеността** — обхващат консултиране, ориентиране и практическа помощ, насочени към предприятията с оглед на стопанската им политика и стратегия, както и във връзка с цялостното планиране, структуриране и контрол в рамките на дадена организация. Включени са такси за управление, одит на управлението; управление на пазари, човешки ресурси, управление на производството и консултиране по управление на проекти; и услуги по консултиране, ориентиране и практическа помощ, свързани с подобряване на общественото мнение за клиентите и техните отношения с широката общественост и с други институции.

2.10.2.2 **Реклама, пазарни проучвания и проучване на общественото мнение** — обхващат разработването, създаването и маркетинга на реклами от рекламните агенции; публикуване в медиите, включително закупуване и продаване на рекламно място; услуги, свързани с организиране на изложби в рамките на търговските панаири; популяризиране на продукти в чужбина; пазарни проучвания; телемаркетинг; и проучване на общественото мнение по различни въпроси.

2.10.3 **Технически услуги, услуги, свързани с търговия, и други бизнес услуги**

Те обхващат: 1) *Архитектурни, инженерни, научни и други технически услуги*, 2) *Преработване на отпадъци и пречистване, селскостопански услуги и услуги, свързани с минното дело*, 3) *Услуги, свързани с оперативен лизинг*, 4) *Услуги, свързани с търговия*, и 5) *Други бизнес услуги, които не са включени другаде*.

2.10.3.1 **Архитектурни, инженерни, научни и други технически услуги**

Те включват: а) *Архитектурни услуги*, б) *Инженерни услуги*, в) *Научни и други технически услуги*.

2.10.3.1.а) **Архитектурните услуги** включват операции, свързани с проектирането на сгради.

2.10.3.1.б) **Инженерните услуги** включват проектиране, разработване и използване на машини, материали, инструменти, структури, процедури и системи. Услугите от този вид включват осигуряването на проекти, планове и проучвания, свързани с инженерингови проекти. Услугите, свързани с минното инженерство, се изключват (включени са в статия *Услуги, свързани с минното дело и добива на петрол и газ*).

2.10.3.1.в) **Научни и други технически услуги** — включват проучвания; картографиране; изпитване на продукти и сертифициране; и услуги по техническа инспекция.

▼M4

2.10.3.2 **Преработване на отпадъци и пречистване, селскостопански услуги и услуги, свързани с минното дело**

Те включват: а) *Преработване на отпадъци и пречистване*, б) *Услуги, свързани със селското, горското и рибното стопанство*, в) *Услуги, свързани с минното дело и добива на петрол и газ*

2.10.3.2.а) **Преработване на отпадъци и пречистване** — включва събиране и депониране на отпадъци, услуги по възстановяване и оздравяване, осигуряване на хигиенни условия и канализация и други услуги за опазване на околната среда. Включват се също и услуги, свързани с околната среда, като например въглеродните компенсации или улавянето на въглерода, които не са включени в дадена специфична категория.

2.10.3.2.б) **Услугите, свързани със селското, горското и рибното стопанство** обхващат услуги, които са съпътстващи за селското стопанство, например предоставяне на земеделска техника със съответните оператори, прибиране на реколтата, обработване на посевите, контрол на вредителите, пансион и грижа за животни, развъдни услуги. Обхващат се и услуги в областта на лова, залагането на капани, лесовъдството и дърводобива, както и риболова, а също и ветеринарните услуги.

2.10.3.2.в) **Услугите, свързани с минното дело и добива на петрол и газ** включват услуги за добив, предоставяни в находищата на нефт и газ, включително сондиране, монтаж, ремонт и демонтаж на сондажни кули и циментиране на облицовки на петролни и газови кладенци. Включени са и съпътстващи услуги при проучване на минерални находища, както и минно инженерство и геоложки проучвания.

2.10.3.3 **Услуги, свързани с оперативен лизинг**

Оперативният лизинг е дейност, при която произведени активи се отдават под наем съгласно договорености, които осигуряват на лизингополучателя използването на материален актив, но не включват прехвърляне на лизингополучателя на основната част от рисковете и ползите от собствеността. Оперативният лизинг може да се нарече и „наем“, когато става дума за сгради или оборудване. Услугите, свързани с оперативен лизинг, обхващат лизинг (наем) и чартър на кораби, въздухоплавателни средства и транспортна техника, без екипажа. Включени са и плащанията по оперативен лизинг, свързани с други видове оборудване без оператор, включително компютри и далекосъобщително оборудване. Лицензионните възнаграждения за правото на ползване на нематериални активи, като например софтуер, интелектуална собственост и т.н. са включени в конкретни статии (*Компютърни услуги*, *Такси за използване на интелектуална собственост, невключени другаде* и т.н.), а не се записват като оперативен лизинг. В услугите, свързани с оперативен лизинг, не се включва лизингът на далекосъобщителни линии или капацитет (тъй като е включен в статия *Далекосъобщителни услуги*); наемът на кораби и въздухоплавателни средства с екипаж (включени са в *Транспортни услуги*); и наемите, свързани с пътувания (включени са в статия *Пътувания*).

2.10.3.4 **Услуги, свързани с търговия**

Услугите, свързани с търговия, обхващат комисионите за сделки със стоки и услуги, платими на търговци, стокови брокери, дилъри, аукционни къщи и посредници. В *услугите, свързани с търговия*, не се включват франчайз таксите (те са включени в *Такси за използване на интелектуална собственост, които не са включени другаде*); посредничество при финансови инструменти (включено е в статия *Финансови услуги*); застрахователна брокерска дейност (включена е в статия *Спомагателни застрахователни услуги*) и свързани с транспорта разходи, като разходи за комисиони на агенции (включени са в статия *Транспорт*).

2.10.3.5 **Други бизнес услуги, които не са включени другаде**

Статията *Други бизнес услуги* включва услуги, свързани с разпределение и снабдяване с вода, газ или петролни продукти, както и услуги по климатизация, когато тези услуги се разглеждат отделно от услугите за пренос; услуги по наемане на персонал, охрана и разследване; писмен и устен превод; фотографски услуги; издателски услуги; почистване на сгради; и услуги, свързани с недвижимите имоти.

▼M4

2.11 **Персонални услуги, услуги в областта на културата и услуги, свързани с отдиха и развлекателната дейност**

Те включват *Аудиовизуални и свързани с тях услуги*, както и *Други персонални услуги, услуги в областта на културата и услуги, свързани с отдиха и развлекателната дейност*.

2.11.1 **Аудиовизуални и свързани с тях услуги**

Тези услуги могат допълнително да се категоризират като *Аудиовизуални услуги* и *Свързани с художествената дейност услуги*. Те обхващат услуги и свързаните с тях такси за производство на филми (кино и видеозаписи), радио и телевизионни програми (на живо и на запис) и музикални записи. Включват също наем на аудиовизуални и свързани с тях продукти, както и достъп до кодирани телевизионни канали (като например кабелните и сателитни услуги); аудиовизуални продукти, масово присъстващи на пазара, които се купуват или продават за безсрочно ползване и се доставят по електронен път („изтеглят се“); възнаграждения, получавани от изпълнители (актьори, музиканти, танцьори), автори, композитори и др. Не се включват таксите или лицензите за възпроизвеждане и/или разпространение на аудиовизуални продукти (които са включени в статия *Такси за използване на интелектуална собственост, които не са включени другаде*).

2.11.2 **Други персонални услуги, услуги в областта на културата и услуги, свързани с отдиха и развлекателната дейност**

Те включват: а) *Образователни услуги*, б) *Здравни услуги*, в) *Услуги, свързани с културното наследство и отдиха* и г) *Други персонални услуги*.

2.11.2.а) **Образователните услуги** обхващат услуги, предоставяни между резидентите и нерезидентите, които са свързани с образованието, като например курсове за дистанционно обучение, обучение чрез телевизия и интернет, както и обучение от учители и др., които предоставят услугите директно в приемащата икономика.

2.11.2.б) **Здравните услуги** обхващат услугите, предоставяни от лекари, сестри, помощен медицински персонал и сходен персонал, както и лабораторни и сходни услуги, независимо дали се предоставят от разстояние или на място. Изключват се всякакви разходи за образование и здраве, направени от пътуващи лица (тъй като са включени в статия *Пътувания*).

2.11.2.в) **Услуги, свързани с културното наследство и отдиха** — включват услуги, свързани с музеи, с културни и спортни дейности, хазартни игри и други развлекателни дейности, с изключение на услугите, които включват лица извън икономиката, на която са резиденти (те са включени в статия *Пътувания*).

2.11.2.г) **Други персонални услуги** — включват социални услуги, услуги, свързани с за домакинството и т.н.

2.12 **Стоки и услуги на държавното управление, които не са включени другаде**

Това е остатъчна категория, обхващаща сделки на правителството (включително сделки на международни организации) със стоки и услуги, които не е възможно да бъдат класифицирани под други статии. Включват се всички сделки (както със стоки, така и с услуги) от анклави, като например посолства, консулства, военни бази и международни организации с резиденти на икономики, в които се намират анклавите. Изключват се сделки на анклавите с резиденти на икономиката на произход. В зависимост от единицата на държавно управление, която извършва сделката, тази статия може да бъде допълнително категоризирана на стоки и услуги, с които се извършват сделки от страна на *Посолства и консулства*, *Военни подразделения и агенции* и *Други стоки и услуги на държавното управление, които не са включени другаде*.

3. **ПЪРВИЧЕН ДОХОД**

Първичният доход представлява възвръщаемост, която институционалните единици получават в замяна на техния принос към производствения процес или предоставянето на финансови активи, или отдаването под наем на природни ресурси на други институционални единици. Той обхваща *Компенсации на наетите лица*, *Инвестиционен доход* и *Друг първичен доход*.

▼M4

3.1 **Компенсации на наетите лица (D1)**

Компенсациите на наетите лица се записват в платежния баланс, когато работодателят (производствената единица) и наетото лице са резиденти на различни икономики. За икономиката, на която са резиденти производствените единици, компенсациите на наетите лица представляват общото възнаграждение (включително вноските, платени от работодателите на социалноосигурителни схеми или на частни застрахователни или пенсионни фондове) в брой или в натура, платимо от резидентни предприятия на наети лица, които не са резиденти, в замяна на работа, извършена от тези лица през отчетния период. За икономиката, на която са резиденти физическите лица, компенсациите представляват общото възнаграждение в брой или в натура, което им се полага да получат от нерезидентни предприятия в замяна на работа, извършена през отчетния период. Важно е да се установи съществува ли договорно правоотношение между работодателя и заетото лице. Ако такова не съществува, плащането представлява закупуване на услуги.

3.2 **Инвестиционен доход**

Инвестиционният доход се получава от собствеността на резидент върху външен финансов актив (кредит) и съответно от собствеността на нерезидент върху вътрешен финансов актив (дебит). Инвестиционният доход включва доход от собствен капитал (*Дивиденти*, *Отчисления от доход на квазикорпоративните предприятия*, *Реинвестирана печалба*) и от дълг (*Лихва*), както и инвестиционен доход на притежатели на полици в застрахователни и пенсионни схеми и стандартни гаранционни схеми.

В платежния баланс инвестиционният доход се класифицира и според функцията на основните инвестиции, които го генерират, тоест дали са *Преки инвестиции*, *Портфейлни инвестиции*, *Други инвестиции* или *Резервни активи*, като се разбива на допълнителни категории и според вида на инвестицията. За определенията на инвестициите според функцията им вж. финансовата сметка.

Когато могат да се идентифицират поотделно, печалбите и загубите от (капиталови) вложения не се класифицират като доход от инвестиции, а като разлика в стойността на инвестициите, дължащи се на промени в пазарните цени. Нетните потоци, свързани с лихвени деривати, се записват единствено във финансовата сметка към „Финансови деривати“.

3.2.1 **Лихва (D41)**

Лихвата е форма на инвестиционен доход, който се получава от собствениците на определен вид финансови активи, а именно депозити (AF2), дългови ценни книжа (AF3), заеми (AF4) и други вземания (AF8) срещу предоставяне на финансовите активи на разположение на друга институционална единица. Доходът от притежаване на специални права на тираж (СПТ) и разпределение на СПТ също е включен в лихвата. Сметката на първичния доход отчита „чистата лихва“, като елиминира компонента FISIM от „действителната лихва“. Доходът от лихва се записва съгласно принципа на текущото начисляване.

3.2.2 **Разпределен доход на предприятия (D42)**

3.2.2.1 **Дивиденти (D421)**

Дивидентите са печалба, разпределена между собствениците на дялове от капитала (AF5), в замяна на средства, предоставени на разположение на предприятията. Дивидентите се записват към момента, в който акциите започнат да се котират без дивидент.

3.2.2.2 **Отчисления от дохода на квазикорпоративни предприятия (D422)**

Отчисленията от дохода на квазикорпоративните предприятия (некорпоративни предприятия, които извършват дейност като корпоративни предприятия, например клонове, условни резидентни единици във връзка със земи или други природни ресурси, притежавани от нерезиденти, съвместни предприятия, тръстове и т.н.) са сумите, които собствениците на квазикорпоративните предприятия удържат за лично ползване от печалбата от квазикорпоративните предприятия, на които са собственици. Отчисленията от дохода на квазикорпоративните предприятия се записват като възникнали при тяхното действително извършване.

▼M4

3.2.3 **Реинвестирана печалба от преки чуждестранни инвестиции (D43)**

Реинвестираната печалба (РП) представлява делът, който преките инвеститори, пропорционално на притежавания от тях собствен капитал, имат от печалбата, която чуждестранните дъщерни дружества, свързани дружества и клонове не разпределят като дивиденти. Тя се определя като дела на прекия инвеститор от общата консолидирана печалба на предприятието с пряка чуждестранна инвестиция през отчетния период (след приспадане на данъците, лихвите и амортизациите), намалена с дължимите за плащане дивиденти за референтния период, дори ако тези дивиденти се отнасят до печалба от предходни периоди.

Реинвестираната печалба се записва в периода, в който е натрупана.

3.2.4 **Доход от акции на инвестиционни фондове (D443)**

Инвестиционният доход на притежателите на дялове в колективни инвестиционни фондове, включително взаимни фондове и дялови тръстове, се състои от два отделни елемента: *Дивиденти* (*D4431*) и *Реинвестирана печалба* (*D4432*).

Печалбата от инвестиционни фондове може да бъде разглеждана като печалба на техните акционери (или притежатели на дялове), тъй като е натрупана под формата на инвестиционен доход от техния собствен капитал. Инвестиционните фондове придобиват доход, като инвестират парите, получени от акционерите. Доходът на акционерите от инвестиционни фондове се определя като инвестиционен доход, придобит от инвестиционния портфейл на фонда след приспадане на оперативните разходи. Нетната печалба на инвестиционните фондове след приспадане на оперативните разходи принадлежи на акционерите. Когато само част от нетната печалба е разпределена на акционерите като дивиденти, неразпределената печалба следва да се третира като разпределена на акционерите и след това — реинвестирана.

3.2.5 **Инвестиционен доход на притежатели на полици в застрахователни и пенсионни схеми и стандартни гаранционни схеми**

За да се определи това понятие, е необходимо да бъдат разгледани компонентите му, които не се изискват за целите на платежния баланс.

3.2.5.1 **Инвестиционният доход на притежателите на застрахователни полици (D441)** съответства на общите първични доходи, получени от инвестирането на застрахователни технически резерви. Резервите са онези, за които застрахователната компания признава съответна отговорност спрямо притежателите на полици.

3.2.5.2 **Инвестиционен доход за изплащане във връзка с пенсионни права (D442)**

Пенсионните права произтичат от схеми за пенсионни плащания в зависимост от постигнатата доходност или от схеми с предварително определен размер на пенсията.

3.3 **Друг първичен доход**

Класифициран е според институционалния сектор на икономиката съставител (*Държавно управление* или *Други сектори*) и включва следните компоненти: *Данъци върху производството и вноса*, *Субсидии* и *Рента.*

3.3.1 **Данъци върху производството и вноса (D2)**

Включват следните компоненти:

3.3.1.1 **Данъците върху продуктите (D21)** са платими за единица стока или услуга, която е произведена или която е предмет на трансгранична търговия. Примерите включват данък добавена стойност, вносни мита, акцизи и данъци върху потреблението.

▼M4

3.3.1.2 **Други данъци върху производството (D29)** — включват всички данъци, с които предприятията се облагат в резултат на участието им в производствената дейност, и включват данъци, плащани за бизнес и професионални лицензи.

3.3.2 **Субсидии (D3)**

Включват следните компоненти:

3.3.2.1 **Субсидиите за продукти (D31)** са платими за единица произведена стока или услуга.

3.3.2.2 **Други субсидии за производството (D39)** — включват субсидии с изключение на субсидии за продукти, които резидентните производствени единици могат да получават в резултат на извършване на производствена дейност.

3.3.3 **Рента (D45)**

Рентата обхваща доход, получаван в замяна на предоставяне на природни ресурси на разположение на нерезидентна институционална единица. Някои от примерите за рента включват суми, платими за използване на земя за добив на минерални залежи и други подземни богатства, както и за риболов, горско стопанство и право на паша. Редовните плащания, извършвани от наемателя на природни ресурси, като например подземни богатства, често са описвани като концесионни плащания, но се класифицират като рента.

4. **ВТОРИЧЕН ДОХОД**

Статия „Вторичен доход“ показва текущите трансфери между резиденти и нерезиденти. Трансферът е вписване, което съответства на предоставянето на стока, услуга, финансов актив или друг непроизведен актив от една институционална единица на друга институционална единица, при което липсва насрещно предоставяне на актив с икономическа стойност. Текущите трансфери обхващат всички трансфери, които не са капиталови трансфери.

Текущите трансфери се класифицират според институционалния сектор, извършващ или получаващ трансфера в икономиката съставител (*Държавно управление* или *Други сектори*).

Текущите трансфери в рамките на държавното управление включват *Текущи данъци върху дохода, имуществото и други, Социалноосигурителни вноски, Социални плащания, Текущи трансфери в рамките на международното сътрудничество*, *Разни текущи трансфери*, *Собствени ресурси на Съюза на база ДДС и БНД*.

Текущите трансфери на другите сектори обхващат *Текущи данъци върху дохода, имуществото и други, Социалноосигурителни вноски, Социални плащания, Разни текущи трансфери, Нетни застрахователни премии по общо застраховане, Обезщетения по общо застраховане* и *Корекция за изменението на пенсионните права*. *Разни текущи трансфери (D75)* — включват *Лични трансфери между резидентни и нерезидентни домакинства* (в т.ч. *Парични преводи от работници*).

4.1 **Текущи данъци върху дохода, имуществото и други (D5)**

Текущите данъци върху дохода, имуществото и др. в международните сметки представляват главно данъци, с които се облага доходът, получен от нерезиденти в замяна на предоставянето на труд или финансови активи. Данъците върху капиталови печалби, произтичащи от активи на нерезиденти, също се включват. Данъците върху доходи и капиталови печалби от финансови активи са платими по принцип от включените в статия *Други сектори* (физически лица, предприятия и организации с нестопанска цел) и се получават от сектор „*Държавно управление*“.

4.2 **Социалноосигурителни вноски (D61)**

Социалноосигурителните вноски са действителните или условните вноски, направени от домакинства в социалноосигурителни схеми, за да се осигури предоставяне на социални плащания.

▼M4

4.3 **Социални плащания (D62+D63)**

Социалните плащания включват плащания, които се предоставят по социалноосигурителни и пенсионни схеми. Те включват пенсии и плащания, различни от пенсии, при настъпване на събития или обстоятелства, като например болест, безработица, жилищно настаняване и образование, и могат да бъдат в пари или в натура.

4.4 **Нетни застрахователни премии по общо застраховане (D71)**

Застрахователните премии по общо застраховане включват както брутните премии, платими през отчетния период от притежателите на полици с цел получаване на застраховка (получени премии), така и премиалните добавки, подлежащи на изплащане от инвестиционния доход на притежателите на застрахователни полици след приспадане на таксите за услуги на застрахователните предприятия, извършващи застраховката. Таксите за услуги представляват закупуване на услуги от притежателите на полици и се записват като застрахователни услуги. Нетните премии по стандартни гаранции се включват в тази статия.

4.5 **Обезщетения по общо застраховане (D72)**

Застрахователните обезщетения по общо застраховане са сумите, платими при уреждане на обезщетения, които стават дължими през текущия отчетен период. Обезщетенията стават дължими в момента, когато възникне събитие, пораждащо валиден иск. В тази статия се записват обезщетенията, платими по стандартни гаранции.

4.6 **Текущи трансфери в рамките на международното сътрудничество (D74)**

Текущите трансфери в рамките на международното сътрудничество представляват текущи трансфери в брой или в натура между правителства на различни държави или между правителства и международни организации. Част от текущите трансфери при международно сътрудничество се извършват с институции на Съюза.

4.7 **Разни текущи трансфери (D75)**

Разни текущи трансфери, в брой или в натура, включват: *Текущи трансфери в полза на организации с нестопанска цел, обслужващи домакинства (D751), Текущи трансфери между домакинства (D752), Други разни текущи трансфери (D759)*, включително глоби и санкции, част от плащанията за лотарийни билети и хазартни игри, плащания на обезщетения и други.

4.7.1 **Лични трансфери между резидентни и нерезидентни домакинства**

Личните трансфери между резидентни и нерезидентни домакинства обхващат всички текущи трансфери в брой или в натура, направени от резидентни домакинства в полза на нерезидентни домакинства или направени от нерезидентни домакинства в полза на резидентни домакинства. Личните трансфери включват „в т.ч.“ *Парични преводи от работници*.

4.7.1.1 **Парични преводи от работници**

Паричните преводи от работници представляват лични трансфери, направени от мигранти, които са резиденти на нови икономики и упражняват заетост в тях, в полза на нерезидентни домакинства. Лица, които работят в нови икономики и пребивават в тях за по-малко от една година, се считат за нерезиденти и тяхното възнаграждение се записва като компенсации на наетите лица.

4.8 **Собствени ресурси на Съюза на база ДДС и БНД (D76)**

Третият и четвъртият източник на собствени ресурси на Съюза на база ДДС и БНД са текущи трансфери, платени от сектор „Държавно управление“ на всяка държава-членка в полза на институции на Съюза.

▼M4

4.9 **Корекция за изменението на пенсионните права (D8)**

Корекцията за изменение на пенсионните права е необходима за приравняване на третирането на пенсиите като текущи трансфери с третирането на пенсионните права като финансови активи. След корекцията салдото по текущата сметка е каквото би било, ако социалноосигурителните вноски и пенсионните приходи не се записват като текущи трансфери.

Б. КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка обхваща *Придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи* и *Капиталови трансфери*.

5.1 **Брутно придобиване и намаляване на непроизведени нефинансови активи**

Непроизведените нефинансови активи включват: а) природни ресурси, б) договори, наеми и лицензи, и в) маркетингови активи (търговски наименования, търговски марки) и положителна репутация. Придобиването и намаляването на непроизведени нефинансови активи се записва отделно на брутна, а не на нетна база. В тази статия на капиталовата сметка се записва единствено покупката/продажбата на такива активи, но не и използването им.

5.2 **Капиталови трансфери (D9)**

Капиталовите трансфери обхващат i) прехвърляне на собственост върху дълготрайни активи, ii) прехвърляне на средства, свързани с придобиването или продажбата на дълготрайни активи, и iii) анулиране на задължения от страна на кредитори без получаване на насрещна престация. Капиталовите трансфери могат да се извършват в брой или в натура (като например опрощаване на дългове). Разликата между текущите и капиталовите трансфери на практика се състои в използването на трансфера от държавата получател. Капиталовите трансфери се класифицират според институционалния сектор, извършващ или получаващ трансфера в икономиката съставител (*Държавно управление* или *Други сектори*).

Капиталовите трансфери включват: *Данъци върху капитала, Инвестиционни субсидии и Други капиталови трансфери*

5.2.1 **Данъци върху капитала (D91)**

Данъците върху капитала са данъци, които се налагат много рядко и на неравномерни интервали от време върху стойността на активите или нетната стойност, притежавани от институционални единици, или върху стойността на активи, прехвърляни между институционални единици. Те включват данъци върху наследството и данъци върху дарения между лица и с тях се облага капиталът на бенефициерите.

5.2.2 **Инвестиционни субсидии (D92)**

Инвестиционните субсидии включват капиталови трансфери в брой или в натура, извършени с цел финансиране изцяло или отчасти на разходите за придобиване на дълготрайни активи. Получателите са задължени да използват получените в брой инвестиционни субсидии за целите на бруто образуването на основен капитал, като субсидиите често са обвързани със специфични инвестиционни проекти, например големи строителни проекти.

5.2.3 **Други капиталови трансфери (D99)**

Те включват еднократни плащания на големи суми като компенсация за мащабни щети или сериозни наранявания, които не са покрити от застрахователни полици, големи подаръци, наследства по завещания и дарения, включително на организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата. Тази категория включва *Опрощаване на дълг*.

▼M4

5.2.3.1 **Опрощаване на дълг**

Опрощаването на дълг е доброволно анулиране, изцяло или отчасти, на дългово задължение по договорно споразумение между кредитор и длъжник.

В. ФИНАНСОВА СМЕТКА И МЕЖДУНАРОДНА ИНВЕСТИЦИОННА ПОЗИЦИЯ

По принцип във *финансовата сметка* се записват операции, които включват финансови активи и пасиви и които са извършени между резиденти и нерезиденти. Финансовата сметка показва операциите в нетно изражение: нетните придобивания на финансови активи съответстват на придобиванията на активи минус намалението на активи.

Международната инвестиционна позиция (МИП) показва в края на всяко тримесечие стойността на финансовите активи на резидентите на дадена икономика, които са вземания към нерезиденти, както и задълженията на резидентите на дадена икономика към нерезиденти, плюс злато под формата на златни кюлчета, държано като резервен актив. Разликата между активите и пасивите е нетната позиция в МИП и представлява нетно вземане или нетно задължение по отношение на „Останал свят“.

Стойността на МИП в края на периода е резултат от позициите в края на предходния период, операциите през текущия период и другите промени, породени от причини, различни от операции между резиденти и нерезиденти, които могат да се дължат на **други промени в обема** и **преоценките** (дължащи се на промени в обменни курсове или цени).

При класифицирането им според тяхната функция трансграничните финансови операции и позиции се подразделят на *Преки инвестиции, Портфейлни инвестиции, Финансови деривати (различни от резерви) и опции върху акции на наетите лица, Други инвестиции* и *Резервни активи*. Трансграничните финансови операции и позиции се класифицират допълнително според вида на инструмента и институционалния сектор, както е показано в таблица 7.

Пазарните цени са основата за оценката на операциите и позициите. Номиналните оценки се използват за позиции в непрехвърляеми инструменти, а именно заеми, депозити и други сметки за вземания/задължения. Сделките с такива инструменти обаче се оценяват по пазарни цени. За да се отчете несъответствието между пазарната оценка на операциите и номиналната оценка на позициите, продавачът записва *Преоценки поради други промени в цените* през периода, през който се извършва продажбата, равни на разликата между номиналната стойност и стойността на транзакцията, докато купувачът записва обратната сума като *Преоценки поради други промени в цените*.

Финансовата сметка на платежния баланс и международната инвестиционна позиция включват компенсиращи записи за дохода от инструменти, които са класифицирани в съответните функционални категории.

6.1. **Преки инвестиции**

Преките инвестиции са свързани с резидентите на дадена икономика (преки инвеститори), които контролират или имат значителна степен на влияние върху управлението на предприятие, което е резидент на друга икономика (предприятие с преки инвестиции). Според международните стандарти прякото или непрякото притежаване на 10 % или повече от правата на глас в предприятие, което е резидент на дадена икономика, от страна на инвеститор, резидент на друга икономика, е доказателство за такава връзка. Въз основа на този критерий може да съществува пряко инвестиционно отношение между редица свързани предприятия, независимо дали връзката включва една или няколко вериги. То може да обхваща преки и непреки дъщерни дружества на предприятието с преки инвестиции, както и асоциирани дружества. След като пряката инвестиция бъде установена, всички последващи финансови потоци/наличности между свързаните предприятия се записват като операции/позиции за преки инвестиции.

▼M4

Дяловият капитал включва капитала в клоновете, както и всички дялове/акции в дъщерните и свързаните дружества. *Реинвестираната печалба* е компенсиращият запис за дела от печалбата на прекия инвеститор, която не е разпределена като дивиденти от дъщерните или свързаните дружества и печалбите на клоновете, които не са преведени на прекия инвеститор, и се записва в статия *Инвестиционен доход* (вж. 3.2.3).

Статиите *Дялов капитал от преки инвестиции* и *Дълг* допълнително се подразделят по компоненти според вида на връзката между лицата и според посоката на инвестицията. Могат да бъдат разграничени три вида взаимоотношения в рамките на преките инвестиции:

а) **Инвестиции на преки инвеститори в предприятия с преки инвестиции** — тази категория включва инвестиционни потоци (и наличности) от прекия инвеститор към неговите предприятия с преки инвестиции (независимо дали са предмет на пряк или непряк контрол или влияние).

б) **Обратно инвестиране** — този вид взаимоотношение обхваща инвестиционни потоци (и наличности) от предприятията с преки инвестиции към прекия инвеститор.

в) **Между свързани предприятия** — тук се включват потоци (и наличности) между предприятия, които упражняват контрол или влияние помежду си, а се намират под контрола или влиянието на един и същи пряк инвеститор.

6.2 **Портфейлни инвестиции**

Портфейлните инвестиции включват операции и позиции с дългови ценни книжа или ценни книжа, свързани с дялово участие, различни от включените в преките инвестиции или резервните активи. Портфейлните инвестиции включват *Ценни книжа, свързани с дялово участие, Акции на инвестиционни фондове* и *Дългови ценни книжа*, освен ако не са категоризирани като преки инвестиции или като резервни активи. Сделки като споразумения за обратно изкупуване и заемане на ценни книжа се изключват от портфейлните инвестиции.

6.2.1 **Ценни книжа, свързани с дялово участие (F51/AF51)**

Ценните книжа, свързани с дялово участие, включват всички инструменти, представляващи вземания на остатъчната стойност на предприятия или квазикорпоративни предприятия, след като са удовлетворени вземанията на всички кредитори. За разлика от дълговите ценни книжа, ценните книжа, свързани с дялово участие, по правило не предоставят на притежателя право на предварително определена сума или на сума, определена по фиксирана формула. Ценните книжа, свързани с дялово участие, могат да бъдат *Котирани акции* и *Некотирани акции*.

Котираните акции (F511/AF511) са ценни книжа, свързани с дялово участие, които са котирани на призната фондова борса или друга форма на вторичен пазар. **Некотираните акции (F512/AF512)** са ценни книжа, свързани с дялово участие, които не са котирани на борса.

6.2.2 **Акции на инвестиционни фондове (F52/AF52)**

Акциите на инвестиционни фондове са емитирани от инвестиционни фондове. Те са известни като „дялови единици“, ако фондът е тръст. Инвестиционните фондове представляват колективни инвестиционни предприятия, чрез които инвеститори обединяват средства за инвестиране във финансови и/или нефинансови активи. Акциите на инвестиционни фондове играят специална роля във финансовото посредничество като вид колективно инвестиране в други активи, затова те се класифицират отделно от другите ценни книжа, свързани с дялово участие. Освен това третирането на техния доход е различно, защото е необходимо условно начисляване на *Реинвестирана печалба*.

▼M4

6.2.3 **Дългови ценни книжа (F3/AF3)**

Дълговите ценни книжа са прехвърляеми инструменти, които удостоверяват съществуващ дълг. Те включват облигации с различен срок на падеж, прехвърляеми депозитни сертификати, търговски ценни книжа, необезпечени облигации, обезпечени с активи ценни книжа, инструменти на паричния пазар и подобни инструменти, които обикновено се търгуват на финансовите пазари. Операциите и позициите в дългови ценни книжа се класифицират според първоначалния срок до падежа на *Краткосрочни* и *Дългосрочни*.

6.2.3.1 **Краткосрочни дългови ценни книжа (F31/AF31)**

Краткосрочните дългови ценни книжа са платими при поискване или са издадени с първоначален срок до падежа равен на или по-малък от една година. Те обикновено предоставят на титуляря безусловното право да получава посочена фиксирана парична сума на определена дата. Тези инструменти обикновено се търгуват с отстъпка на организираните пазари; отстъпката зависи от лихвата и оставащия срок до падежа.

6.2.3.2 **Дългосрочни дългови ценни книжа (F32/AF32)**

Дългосрочните дългови ценни книжа са издадени с първоначален срок до падежа по-голям от една година или са без посочен срок до падежа (те са различни от ценните книжа при поискване, които са включени в краткосрочните). Те по правило предоставят на титуляря а) безусловно право на фиксиран паричен доход или договорно определен вариращ паричен доход (като изплащането на лихвите е независимо от печалбите на длъжника) и б) безусловно право на фиксирана сума при изплащане на главницата на определена дата или дати.

Записването на операции в платежния баланс се извършва, когато кредиторите или длъжниците впишат вземането или задължението в техните счетоводни книги. Операциите се записват с получената или платена ефективна цена, от която се приспадат комисионите и разходите. Така при ценните книжа с купонни плащания се включва начислената лихва от последното изплащане на лихва, а при ценните книжа, емитирани с отстъпка, се включва лихвата, натрупана от момента на емитиране. Включването на начислената лихва се изисква както по отношение на финансовата сметка на платежния баланс, така и при международната инвестиционна позиция; за тези записи са необходими компенсиращи записи в съответстващите им сметки за дохода.

6.3 **Финансови деривати (различни от резерви) и опции върху акции на наетите лица (F7/AF7)**

Договорите за финансови деривати са финансови инструменти, свързани с друг специфичен финансов инструмент, индикатор или стока, чрез които на финансовите пазари могат самостоятелно да бъдат търгувани специфични финансови рискове (като например лихвен риск, валутен риск, риск от промяна в цените на акциите и стоките, кредитен риск и т.н.). Тази категория се класифицира отделно от другите, защото се отнася до прехвърляне на риск, а не до предоставяне на средства или други ресурси. За разлика от другите функционални категории, финансовите деривати не генерират първичен доход. Нетните потоци, свързани с лихвените деривати, се записват като финансови деривати, а не като инвестиционен доход. Операциите и позициите във финансови деривати се третират отделно от стойностите на основните финансовите инструменти, с които са свързани. При опциите се записва пълната премия (т.е. покупната/продажната цена на опциите и включената цена на услугата). Възстановяемите маржин плащания се състоят от пари в брой или друго обезпечение, депозирано за защита на контрагента срещу риск от неизпълнение. Те се класифицират като депозити в *Други инвестиции* (ако пасивите на длъжника са включени в широките пари) или в *Други сметки за вземания/задължения*. Невъзстановяемите маржин плащания (които също се наричат вариационен маржин) намаляват финансовото задължение, генерирано чрез деривата; следователно те се класифицират като операции с финансови деривати.

▼M4

Опциите върху акции на наетите лица са опции за закупуване на акции на дружеството, които се предлагат на неговите служители като форма на възнаграждение. Ако опциите върху акции, предоставени на наети лица, могат да бъдат търгувани на финансовите пазари без ограничение, те се класифицират като финансов дериват.

6.4 **Други инвестиции**

Други инвестиции е остатъчна категория, която включва позиции и операции, различни от включените в преките инвестиции, портфейлните инвестиции, финансовите деривати и опциите върху акции на наетите лица или резервните активи. Доколкото следните класове финансови активи и пасиви не са включени в преките инвестиции или резервните активи, другите инвестиции включват: а) *Други видове собствен капитал*; б) *Валута и депозити*; в) *Заеми* (включително използването на кредит на МВФ и заеми от МВФ); г) *Застрахователни и пенсионни схеми и стандартни гаранционни схеми*; д) *Търговски кредити и аванси*; е) *Други сметки за вземания/задължения* и ж) *Разпределяне на СПТ* (притежаваните СПТ са включени в резервни активи).

Когато заеми, депозити и други сметки за вземания/задължения са продадени с отстъпка, стойностите на операциите във финансовата сметка могат да се различават от номиналните стойности, записани в МИП. Такива разлики се записват като *Преоценки поради други промени в цените*.

6.4.1 **Други видове собствен капитал (F519/AF519)**

Другите видове собствен капитал включват собствен капитал, който не е под формата на ценни книжа и поради това не се включва в портфейлните инвестиции. Участието в капитала на някои международни организации не е под формата на ценни книжа и поради това се класифицира като *Други видове собствен капитал*.

6.4.2 **Валута и депозити (F2/AF2)**

Тази категория включва парите в обращение и депозитите. Депозитите са стандартни, непрехвърляеми договори, които обикновено се предлагат от депозитни институции и които позволяват на кредиторите да внасят и след това да изтеглят променливи парични суми. Депозитите обикновено включват гаранция от длъжника за връщане на главницата на инвеститора.

Разграничението между *Заеми* и *Валута и депозити* зависи от естеството на получателя. Това означава, че по отношение на активите парите, които резидентният сектор на държателите на парични средства предоставя на нерезидентни банки, се класифицират като *Депозити*, а парите, които резидентният сектор на държателите на парични средства предоставя на нерезидентни небанкови институции (т.е. институционални единици, различни от банки), се класифицират като *Заеми*. По отношение на пасивите парите, взети от резидентни небанкови институции, т.е. които не са парично-финансови институции (ПФИ), винаги се класифицират като *Заеми*. На последно място това разграничение означава, че всички операции между резидентни ПФИ и нерезидентни банки се класифицират като *Депозити*.

6.4.3 **Заеми (F4/AF4)**

Заемите са финансови активи, които а) възникват, когато кредитори отдават в заем средства пряко на длъжници и б) се удостоверяват от непрехвърляеми документи. Тази категория включва всички заеми, включително ипотеки, финансов лизинг и операции тип „репо-сделка“. Всички операции тип „репо-сделка“, т.е. споразумения за обратно изкупуване, операции по продажба/покупка с уговорка за обратна покупка/продажба и заемане на ценни книжа (с размяна на парични наличности като обезпечение) се третират като обезпечени заеми, а не като окончателни покупки/продажби на ценни книжа, и се записват като *Други инвестиции* в резидентния сектор, в който се извършва операцията. Това третиране, което е в съответствие и със счетоводната практика на банките и другите финансови предприятия, е предназначено да отрази по-точно икономическата същност на тези финансови инструменти.

▼M4

6.4.4 **Застрахователни и пенсионни схеми и стандартни гаранционни схеми (F6/AF6)**

Те включват: а) Технически резерви по общо застраховане (F61); б) Права по животозастрахователни полици и анюитети (F62); в) Пенсионни права, вземания на пенсионни фондове от ръководителите на пенсионните схеми и права по отношение на фондове, различни от пенсионни (F63+F64+F65); и г) Резерви за претенции по стандартни гаранции (F66).

6.4.5 **Търговски кредити и аванси (F81/AF81)**

Търговските кредити и аванси са финансови претенции, произтичащи от прякото предоставяне на кредит от доставчиците на стоки и услуги на техните клиенти, и авансови плащания за работа, която е в процес на изпълнение или предстои да бъде предприета, под формата на предплащане от клиенти за стоки и услуги, които все още не са предоставени. Търговски кредити и аванси възникват, когато плащането за стоки и услуги не е извършено в момента на промяна на собствеността върху стоката или на предоставяне на услугата.

6.4.6 **Други сметки за вземания/задължения (F89/AF89)**

Тази категория се състои от вземания или задължения, различни от включените в търговски кредити и аванси или в други инструменти. Тя обхваща финансови активи и пасиви, създадени като насрещни на сделки, когато съществува времева разлика между тези операции и съответните плащания и включва задължения за данъци, покупка и продажба на ценни книжа, възнаграждения за заемане на ценни книжа, възнаграждения за заемане на злато, надници и заплати, дивиденти и социалноосигурителни вноски, които са начислени, но все още не са платени.

6.4.7 **Разпределение на Специални права на тираж (СПТ) (F12/AF12)**

Разпределение на СПТ на членове на МВФ е показано като пасив, поет от получателя по СПТ в категорията *Други инвестиции*, със съответен запис под СПТ в *Резервни активи*.

6.5 **Резервни активи**

Резервните активи са външни активи, които се контролират от органите на паричната политика и са на тяхно разположение за посрещане на нуждите от финансиране на платежния баланс, за интервенция на валутните пазари при управление на обменния курс на валутата и за други свързани с това цели (като например поддържане на доверието във валутата и икономиката или за да служат като база за външни заеми). Резервните активи трябва да бъдат активи в чуждестранна валута, вземания по отношение на нерезиденти и активи, които действително съществуват. Потенциалните активи се изключват. В основата на понятието „резервни активи“ стоят понятията „контрол“ и „наличност за използване“ от органите на паричната политика.

6.5.1 **Монетарно злато (F11/AF11)**

Монетарното злато е злато, което е собственост на органите на паричната политика (или на други, които попадат под ефективния контрол на органите на паричната политика) и което се държи като резервни активи. То включва *Златни кюлчета*, държани от нерезиденти, и *Сметки за неразпределено злато*, които дават право на предоставяне на златото.

6.5.1.1 **Златото под формата на златни кюлчета** включва монети, слитъци или блокове с чистота най-малко 995 части на 1 000, включително златни кюлчета, държани в сметки за разпределено злато.

6.5.1.2 **Сметките за неразпределено злато** представляват претенция спрямо оператора на сметката за предоставяне на злато. При тези сметки доставчикът на сметката има право на собственост върху резервна база от физически разпределено злато и издава деноминирани в злато вземания на титулярите на сметки. Сметките за неразпределено злато, които не са класифицирани като монетарно злато, се включват като *Валута и депозити* в статия *Други инвестиции*.

▼**M4**

6.5.2 **Специални права на тираж (F12/AF12)**

Специалните права на тираж (СПТ) са международни резервни активи, създадени от МВФ, които се разпределят между членовете с цел допълване на съществуващите официални резерви. СПТ се държат единствено от органите на паричната политика на членовете на МВФ и от ограничен брой международни финансови институции, които са упълномощени държатели.

6.5.3 **Резервна позиция при МВФ**

Това е сумата от а) „резервния транш“, т.е. сумите в чуждестранната валута (включително СПТ), които страна членка може да изтегли от МВФ с кратко предизвестие; и б) задлъжнялост на МВФ (съгласно договор за заем) в Сметката на общите ресурси, която вече е на разположение на страната членка.

6.5.4 **Други резервни активи**

Те обхващат: *Валута и депозити, Ценни книжа, Финансови деривати* и *Други вземания*. *Депозитите* включват активите, които са налични при поискване. Ценните книжа включват ликвидни и търгуеми ценни книжа, свързани с дялово участие и дългови ценни книжа, емитирани от нерезиденти, включително акции или дялове на инвестиционни фондове. *Финансовите деривати* се записват в резервните активи само ако дериватите, отнасящи се до управлението на резервните активи, са неразделна част от оценката на тези активи. *Другите вземания* включват заеми към нерезидентни небанкови институции, дългосрочни заеми към Доверителна сметка на МВФ и други финансови активи, които първоначално не са включени, но които отговарят на определението за резервни активи.